

Seletuskiri haridus- ja teadusministri määruse „Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele“ eelnõu juurde

I SISSEJUHATUS

Määrusega reguleeritakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna „Kasvuviimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ meetme „Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes“ tegevuse „Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele“ ehk Asutuste STRateegilise Arengu (edaspidi *ASTRA*) toetuse andmise eesmärkide elluviimist ja tulemuste saavutamist.

Toetuse andmise tingimuste väljatöötamisel lähtuti EL tõukefondide perioodi 2007-2013 teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse meetmete rakendamise vahehindamisel antud soovitustest. Vahehindamisel hinnati meetmete ja alameetmete arvukust rakendamise seisukohalt töömahukaks ja ebatõhusaks, mitmetes meetmetes rangelt ette kirjutatud toetatavad tegevused piirasid meetme paindlikkust, projektipõhine taotlemine ei pruugi tagada riigi seisukohast kõige prioriteetsemate vajaduste rahuldamist. Alternatiivina soovitati „rakendada tulemusjuhtimist ehk n-ö „osta“ taotlejatelt tulemust, jättes nende enda valida vahendid ja tegevused, mille abiga tulemuseni jõutakse.“¹ Nii ongi *ASTRA* toetuse taotleja ülesandeks määratleda asutuse arengu kitsaskohad ja seada arengueesmärgid, kasutades selleks *ASTRA* toetuse kasutamiseks võimalikke erinevaid tegevuste pakette ja võimalikult avatud abikõlblike kulude loetelu.

ASTRA toetuse andmise eesmärk on toetada teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide struktuursete muudatuste läbiviimist, asutuse vastutusvaldkondade arendamist ja keskendumist põhitegevusele ning selle kaudu panustada Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia „Teadmistepõhine Eesti 2014-2020“ ja „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ kõrgharidusprogrammi eesmärkide täitmisele. Toetatavad projektid väljendavad asutuste terviklikke institutsionaalseid arendusplaane, sh elluviidavate tegevuste seoseid kõrghariduse ja teaduse eesmärkide saavutamiseks ning seoseid infrastruktuuri arendamise ja teiste toetatavate tegevuste vahel. Projektid peavad olema seostatud riiklike ja asutuse arengukavade või strateegiatega ning suunatud arenguhüppele ja muudatuste läbiviimisele, mitte püsikulude rahastamisele. Tegemist on toetusega, mis on suunatud ajaliselt piiratud ja kindlate eesmärkidega tegevusele, mis ei vaja mahukat väljumisstrateegiat. Muuhulgas arvestavad projektid läbiviidud teadus- ja arendustegevuse sihtveelverimise, õppeasutuse institutsionaalse akrediteerimise ja õppekavagrupi kvaliteedi hindamise otsustes antud soovitustest, kus see on asjakohane, ning panustavad ettevõtluskoostöö arendamisse ja nutika spetsialiseerumise kasvualdkondade tugevdamisse.

ASTRA kavandamise taust ja vajadus tuleneb siseriiklikest prioriteetidest ja valdkondlikest probleemkohtadest, mida käsitlevad põhjalikult riiklikud strateegiad ja arengukavad. Selle kaudu panustab *ASTRA* otseselt riiklike strateegiatega ja arengukavad täitmisele ning on seda silmas pidades ka kavandatud. Näiteks on Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegias „Teadmistepõhine Eesti 2014–2020“ esile toodud valdkonna arengu kitsaskohad, millele strateegia meetmed keskenduvad: vaja on parandada teadus- ja arendusasutuste koostööd ettevõtetega ning teadus- ja arendustegevus peab tugevamini toimima majanduse ja ühiskonna huvides, sh rakenduste tähtsustamise ja ettevõtluskoostöö kaudu; tuleb tõsta inimressursi kvaliteeti ning tegeleda teadlaste ning inseneride järelkasvu küsimustega, sh doktoriõppe efektiivsuse suurendamisega; vaja on tugevdada teaduse ja kõrghariduse prioriteetide ja rahastamise seoseid, suurendada rahvusvahelist konkurentsivõimet, tagada taristu tõhus kasutamine jne. Konkreetsemalt on strateegias sõnastatud tegevus 1.1., mille kohaselt tuleb „toetada kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste

¹ Euroopa Liidu tõukefondide perioodi 2007-2013 teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse meetmete rakendamise vahehindamine. Tartu, 2011. <http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2014/03/2011-Teadus-ja-arendustegevuse-ning-korghariduse-meetmete-rakendamise-vahehindamine.pdf>

vastutusvaldkondade arendamist, struktuurseid muutusi, keskendumist strateegilisele põhitegevusele ning asutuste võrgustiku korrastamist; suurendada teadusasutuste vastutust oma tegevuse tulemuslikkuse eest“. Riiklikke strateegiaid ja arengukavasid, mille täitmise ASTRA rakendamine panustab, võib esile tuua neli ning nende seosed ASTRA-ga on käsitletud ka 1. peatüki „Üldsätted“ all.

Meetme tegevuse rahastamine ja väljumisstrateegia

Meetme tegevuse kogumaksumus on **129 411 765 eurot**, millest EL toetuse osakaal on 85% ehk **110 000 000 eurot**. Riikliku kaasfinantseeringu osakaal on 10% ehk **12 941 176 eurot** ja taotlejate omafinantseeringu osakaal on vähemalt 5% ehk **6 470 589 eurot**. Vastavalt rakenduskavale ei tehta investeerimisotsuseid „eraldiseisvate üksikotsustena, vaid „rätseplahendusena“ kõrgkoolide ja TA-asutuste institutsionaalse arendamistoetuse osana, mis kinnitatakse investeringute kavana Vabariigi Valitsuse tasemel.“ Toetatakse asutuste institutsionaalse võimekuse arendamise tegevusi ja reformide läbiviimist, mis annavad arengutõuke ning mis on oma olemuselt tähtajalised ja ajutise iseloomuga, seega ei vaja mahukat väljumisstrateegiat tegevuste rahastamiseks pärast toetuse lõppemist. Taristusse investeerimisel tekkivad püsikulud tuleb taotlejail katta olemasolevate vahendite, sh riigieelarvelise toetuse arvelt kehtiva baasrahastamise tingimustel. Asutuste taristu püsikulude katmise võimekust hinnatakse juba ettepanekute valikul (vt § 11 lg 1 p 9). Väljumisstrateegia osaks on ka meetme tegevuste raames lepingulise teaduskoostöö mahu kasvatamine, mis võimaldab asutustel pärast toetuse lõppemist teatavaid kulusid selle arvelt katta. Teatud tegevuste (nt doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmiseks tehtavad tegevused, doktorikoolid) jätkumiseks tuleb ilmselt kavandada vahendeid riigieelarvesse kooskõlas teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegias „Teadmistepõhine Eesti 2014–2020“ kavandatud tempoga, mis tagab ka „Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ sihteesmärgi täitmise, s.t. tuleb saavutada teadus- ja arendustegevuse riikliku rahastamise tase 1% SKP-st (aastaks 2015, ning säilitada seda taset, milleks on vajalik teadus- ja arendustegevuse riikliku rahastamise kasv proportsionaalselt SKP kasvuga). Meetme tegevuse täpsem väljumisstrateegia töötatakse välja 2015. a teises pooles struktuuritoetuste väljumisstrateegia raames.

ASTRA rakendusskeem

Esimene ettepanekute kogumise voor toetuse andmiseks toimub pärast toetuse andmise tingimuste kinnitamist ASTRA kogueelarve ulatuses. Projektid, mille raames rajatakse teadus- ja õppehooneid, kinnitatakse Vabariigi Valitsuse poolt investeringute kavaga. Muud projektid, mis ei sisalda investeringuid teadus- ja õppehoonete rajamiseks, kiidetakse heaks hindamiskomisjoni poolt. Pärast investeringute kava kinnitamist (teadus- ja õppehoonete rajamist hõlmavad projektid) või hindamiskomisjoni heakskiitu (projektid, mis investeringuid teadus- ja õppehoonete rajamisse ei sisalda) esitatakse rakendusüksusele taotlus toetuse saamiseks. Kõik toetatud projektid läbivad vahhindamise (2019), mille järel otsustatakse vajadusel ka projektide rahastuse vähendamine või lõpetamine. Kui vahhindamise või projektide täitmise tulemusena on tekkinud meetmesse vabanenud vahendeid, on võimalik korraldada teine ettepanekute kogumise voor (2019) vabanenud vahendite ulatuses.

ASTRA on otseselt seotud järgmiste rakenduskava teiste meetmete ja tegevustega:

Meetme „Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes“ tegevuse „Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine“ raames nähakse ette nt mobiilsustoetused üliõpilastele ja teadlastele. Toetatakse tippteadlaste Eestisse toomist ning nende uurimisgruppe. Lisaks toetatakse Eesti osalemist Euroopa Teadusruumi, Innovatiivse Liidu ja Horisont 2020 programmilistes algatustes ja teistes partnerlustes (sh ERA õppetoolid, ERA-NET Cofund, EIT), teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelist turundust. ASTRA abil on võimalik toetada eelkõige õppejõudude mobiilsust ja välisõppejõudude kaasamist, mida teised meetmed ei toeta.

Meetme „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade arendamiseks“ tegevus „TA programm nutika spetsialiseerumise kasvivaldkondades“ keskendub otseselt nutika spetsialiseerumise kasvualade rakendusuringute toetamisele. Toetatakse kasvivaldkondades kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste koostööd

ettevõtetega suure lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamisel ning rakendusuringute läbiviimist. Rahastatakse teadusasutusi, ülikoole ja rakenduskõrgkoole ettevõtjatele vajalike uuringute ja tootearenduse läbiviimiseks. Lisaks võib ette näha kasvualade spetsiifilisi toetusmeetmeid, mis kujundatakse erilahendustena vastavalt kasvualade vajadustele. Asutustele toetuse andmise eelduseks on ettevõtjate poolne projekti rahaline kaasfinantseering. Võrreldes ASTRA-ga on programm märksa kitsama fookusega, keskendudes vaid kasvualadele ja rakendusuringutele. ASTRA raames ei ole tegevused kitsendatud ning on võimalik arendada ettevõtluskoostööd ühe võimaliku tegevusena ja laiemalt, mitte vaid nutika spetsialiseerumise ja rakendusuringute kaudu. ASTRA-st ei toetata rakendusuringute endi läbiviimist, vaid asutuste ja ettevõtete vahelist koostööd soodustavate tingimuste loomist.

Meetme „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade arendamiseks“ tegevuse „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“ eesmärgiks on üliõpilaste täiskoormusega õppima motiveerimine ettevõtluse jaoks perspektiivikates valdkondades. Toetatavaks tegevuseks on nutika spetsialiseerumise valdkondadega seotud õppekavadel üliõpilastele erialastipendiumite maksmine. Seetõttu ei ole ASTRA-st stipendiumite maksmine abikõlblik, välja arvatud doktoriõppe toetamise tegevuste raames.

Tegevuses „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ nähakse ette tegevused praktikasüsteemi arendamiseks ja ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süstemseks arendamiseks. Tegevusest „Õpetajate, koolijuhude ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine“ toetatakse õpetajate koolitust, sh õppejõudude didaktikaalaseid koolitust. ASTRA-st toetuse andmisel välditakse vastavate tegevuste toetamise dubleerimist.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Hella Lood (7350 215, Hella.Lood@hm.ee), kõrgharidusosakonna peaekspert Sigrid Vaher (7350 263, Sigrid.Vaher@hm.ee), tõukefondide osakonna peaekspert Anastassia Vrabi (7350 230, Anastassia.Vrabi@hm.ee) ja tõukefondide osakonna peaekspert Jaak Kask (7350 319, Jaak.Kask@hm.ee). ASTRA toetuse andmise tingimuste väljatöötamise on kaasatud olnud ka toetuse taotlejate ringi kuuluvad teadus- ja arendusasutused ning kõrgkoolid, kes on andnud toetuse andmise tingimuste kohta tagasisidet. Tagasisidet ja ettepanekuid on kogutud nii kirjalikult kui erinevate ürituste raames (Haridus- ja Teadusministeeriumi 19.09.2014 korraldatud seminar, 17.11.2014 toimunud infopäev). Samuti on toetuse tingimuste väljatöötamise kaasatud mitmeid teisi koostööpartnereid nagu SA Archimedes (rakendusüksus), SA Eesti Teadusagentuur, Rektorite Nõukogu ja Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu.

II EELNÕU SISU JA VÕRDLEV ANALÜÜS

Eelnõu koosneb kaheksast peatükist ja 30-st paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) ettepaneku esitamine ja hindamine;
- 4) investeringute kava koostamine, muutmine ja meetme tegevuse vabade vahendite eraldamine;
- 5) toetuse taotlemine;
- 6) taotluste menetlemine;
- 7) aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused;
- 8) toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused ning finantskorrektsioonid.

1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis kirjeldatakse määruse reguleerimisala, sätestatakse määruses ja selle rakendusaktides läbivalt kasutatavad terminid, kirjeldatakse toetuse andmise eesmärki ja tulemusi, nimetatakse rakendusüksus ja –asutus ning sätestatakse vaide esitamise kord.

§ 1 lõikes 1 öeldakse, millist osa Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavast käesolev määrus reguleerib, ning lõikes 2 antakse viited riiklikele strateegiatele ja arengukavadele, mille eesmärkide

täitmiseks ASTRA-t rakendatakse. ASTRA toetatavad tegevused (§ 6 lg 1) on kavandatud otseselt riiklike strateegiate ja arengukavade eesmärkide täitmist silmas pidades.

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia „Teadmistepõhine Eesti 2014–2020“ ja „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ on otseselt teaduse ja kõrghariduse valdkondade arengut suunavad strateegiad. ASTRA toetuse andmisega panustatakse otseselt Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia meetmete tegevuste täitmisse, sh meetme 1 „Teaduse kõrge taseme ja mitmekesisuse kindlustamine“ tegevuse 1.1. „Toetada kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste vastutusvaldkondade arendamist, struktuurset muutusi, keskendumist strateegilisele põhitegevusele ning asutuste võrgustiku korrastamist; suurendada teadusasutuste vastutust oma tegevuse tulemuslikkuse eest“, kuid ka mitmete teiste tegevuste puhul (teadlaste ja inseneride järelkasvu tagamine, sh doktoriõppe arendamise kaudu, taristu arendamine, ettevõtluskoostöö edendamine, nutika spetsialiseerumise toetamine jms). „Eesti elukestva õppe strateegias 2020“ on kvaliteetse ning töömaailma vajadustele vastava kõrghariduse kättesaadavuse tagamiseks mh seatud ülesanneteks kõrgkoolidevahelise mõistliku tööjaotuse ja selgete vastutusvaldkondade väljatöötamine ning vastutusvaldkondades esmavajaliku taristu tagamiseks investeeringute kava väljatöötamine ja rakendamine.

„Konkurentsivõime kavas „Eesti 2020“ on seatud haridus- ja teaduspoliitika arengule mitmeid põhisuundi nagu näiteks kõrgkoolidevaheline tööjaotus ja kompetentside koondamine, kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine, teaduse inimressursi arendamine, sh inseneride ja tippspetsialistide juurdekasvu tagamine, doktoriõppe kvaliteedi tõstmine, õppejõudude mobiilsuse toetamine jms.

„Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“ määratleb teaduse ja ettevõtluskoostöö peamised fookusvaldkonnad ning moodustab koos Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegiaga „Teadmistepõhine Eesti 2014–2020“ nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistiku. ASTRA toetuse andmise eesmärgiks on mh teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv, silmas pidades nutika spetsialiseerumise kasvualdkondade arenguvajadusi.

Lõigetes 3-6 on toodud riigiabi andmise korral järgitavad õiguslikud alused ja seda reguleerivad dokumendid.

Juhul, kui määrusega antav toetus on riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes, siis lähtutakse toetuse andmisel Euroopa Komisjoni määrusest (EL) nr 651/2014 (edaspidi: *üldine grupierandi määrus*) ja konkurentsiseaduse §-st 34².

Tuleb märkida, et üldiselt ei ole käesoleva määrusega antav toetus riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses. ASTRA raames toetuse andmise eesmärgiks on teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv asutuste vastutusvaldkondades ja nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades ning teadus- ja arendus ja kõrgharidussüsteemi efektiivsuse suurendamine, sealhulgas asutuste struktuursete ümberkorralduste teel. Toetatakse avalik-õiguslike ja riigi omanduses olevate teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide arengut, kelle põhitegevus on mittemajandustegevus (tasemeõpe, sõltumatu teadus- ja arendustegevus ja teadmussiire) ning sellise tegevusega seotud infrastruktuuri toetamisele ei kohaldu riigiabi reeglid. Samas üldjuhul puudub koostööprojektides osaleval teadusasutusel ka soov ja võimekus projekti tulemuste majanduslikuks rakendamiseks.

Eeltoodust tulenevalt ei ole toetused üldjuhul käsitletavad riigiabina, kuid kuna täielikult ei saa välistada, et toetatavat infrastruktuuri kasutatakse tulevikus ka majandustegevuseks, tuleb riigiabi andmist eraldi hinnata. Selleks on toodud ka vastav viide lõikes 3. Kuna antud meetme raames on tegemist infrastruktuuri toetamisega, siis on võimalikuks riigiabi liigiks abi teadusuuringute taristule (komisjoni üldise grupierandi määruse artikkel 26). Riigiabi võib kõne alla tulla § 6 lõike 1 punktides 1, 5 ja 7 sätestatud tegevuste puhul.

Eeltoodust tulenevalt on rakendusüksusel kohustus hinnata projekte riigiabi andmise kontekstis, kaaludes, kas tegemist võiks olla riigiabi andmise juhtumiga. Rakendusüksus vaatab kõne all olevad

projektid lähtuvalt riigiabi andmise põhimõtetest läbi, muuhulgas hinnates ka seda, kas hooneid ja seadmeid hakatakse kasutama majandustegevuseks mahus üle 20% ning kas toetust saab sellisel juhul anda vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 26 50% ulatuses ehk 50% majandustegevuseks kasutatavast investeringu osast.

§-s 2 antakse seletus käesolevas määruses kasutatud terminitele, mida ei ole defineeritud seadustes ega muudes õigusaktides. Käesoleva määruse piires antakse selgitus järgmistele mõistetele, et tagada nende üheselt mõistetavus:

1) Asutuse vastutusvaldkonna all on mõeldud kõrgkoolide tegevustoetuse eraldamise lepingutes või -käskkirjades määratletud vastutusvaldkondi ning teadus- ja arendusasutuste põhikirjalisi ülesandeid või põhitegevusi. Viimane puudutab eelkõige riigi teadus- ja arendusasutusi, mis samuti kuuluvad toetuse taotlejate hulka. Mõiste on oluline eelkõige tulenevalt ASTRA toetuse andmise eesmärgist kasvatada teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõimet ja ühiskonna teenimise võimekust strateegilisele põhitegevusele keskendumise ja oma tegevuse tulemuslikkuse eest vastutuse suurendamise kaudu.

2) Õppe- ja teadustöö infrastruktuuri defineerimine on vajalik, kuna seostub ühe toetatava tegevusega (§ 6 lg 1 p 5). Antud juhul on õppe- ja teadustöö infrastruktuuri all esiteks mõeldud infrastruktuuri nn aparatuurset ja seadmete osa (vastukaaluks ehitistele) ning teiseks märksa laiemat loetelu sellest, mida see hõlmab (sh kollektsioonid, tarkvara jms). Mõistet on laiendatud, võimaldamaks suuremat paindlikkust ja tagada asutustele rohkem valikuvõimalusi oma strateegiliste arenguplaanide elluviimisel. Antud mõiste võib kattuda punktis 13 toodud teadusuuringute infrastruktuuri mõistega, kuid punktis 13 nimetatud mõistet kasutatakse riigiabi esinemise korral.

3) Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade defineerimise vajadus tuleneb ASTRA toetuse andmise eesmärgist, milleks on teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv, sh nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades. Nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistiku moodustavad Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia „Teadmistepõhine Eesti 2014-2020“ ja „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“. Nutika spetsialiseerumise toetamine on ka üheks Euroopa Komisjoni poolt seatud raamtingimuseks, mida toetuse andmise tingimuste väljatöötamisel on arvestatud. Sellest tulenevalt antakse toetust kooskõlas nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistikuga ning panust nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade arenguvajaduste katmisse arvestatakse ettepanekute hindamisel. Vastavalt strateegiatele on nutika spetsialiseerumise kasvualad:

- 1) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) horisontaalselt läbi teiste sektorite;
- 2) tervisetehnoloogiad ja –teenused;
- 3) ressursside efektiivsem kasutamine.

4) Doktorikooli defineerimine on määruse raames vajalik, kuna seostub ühe ASTRA raames toetatava tegevusega (§ 6 lg 1 p 4) – doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmine, mida võidakse ellu viia doktorikoolide kaudu. Definitsioon sätestab sel juhul doktorikoolide ühe peamise alustingimuse – kohustuse viia doktorikoolide kaudu tegevusi ellu mitme asutuse koostöös. Doktorikoolide tegevust on toetatud perioodi 2007-2013 meetme „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“ alameetme raames, ent käesoleva määruse raames on määratlust võrreldes perioodiga 2007-2013 tingimuste osas täpsustatud. Doktorikooli tegevustele toetuse saamise eeltingimuseks on asutustevaheline eelkokkulepe.

5) Teadus- ja õppehoonete rajamine on mõistena sisse toodud, kuna puudutab üht ASTRA raames toetatavat tegevust (§ 6 lg 1 p 1) ning kirjeldab seda, millised tegevused võivad teadus- ja õppehoonete puhul olla hõlmatud. Antud määruses käsitletakse teadus- ja õppehoonete rajamist investeringuna, mille puhul toetatavad projektid kinnitatakse Vabariigi Valitsuse poolt investeringute kavana.

6) Koostööpartner – eristamaks tegevustesse kaasatavat partnerit struktuuritoetuse seaduse kohaselt defineeritud partnerist, on määrusesse toodud koostööpartneri mõiste. Koostööpartner osaleb projekti tegevuste elluviimisel (nt doktorikoolide puhul), kuid tema kulusid sellest projektist ei hüvitata.

Punktides 7-10 tuuakse selguse mõttes ettepaneku, projekti, taotluse ja tegevuskava määratlus. Ettepanek on kavand asutuse strateegilise arendamise toetamiseks, mis võib muuhulgas sisaldada

investeeringuid teadus- ja õppehoonete rajamisse. Esitatavad ettepanekud sisaldavad kavandatavat projekti. ASTRA raames toetatavad projektid kinnitatakse kas Vabariigi Valitsuse poolt investeeringute kavas (juhul, kui need sisaldavad investeeringuid teadus- ja õppehoonete rajamisse) või kiidetakse heaks hindamiskomisjoni poolt (juhul, kui ei sisalda investeeringuid teadus- ja õppehoonete rajamisse). Mõlemal juhul esitatakse pärast investeeringute kava kinnitamist või hindamiskomisjoni heakskiitu rakendusüksusele taotlus toetuse saamiseks. Taotlejad peavad igal aastal esitama rakendusüksusele tegevuste ajakava koos aastase eelarvega.

Punktides 11 ja 12 defineeritakse välisõppejõu ja väliseadlase mõisted eesmärgiga nimetada välisõppejõududeks ja –teadlasteks neid asutustes töötavaid isikuid, kes on kaasatud uute inimeste kaasamist välisõppejõudude ja –teadlastena. Definiitsioon peaks välistama, et välisõppejõududeks- ja –teadlasteks loetakse neid õppejõude ja teadlasi, kelle kaasamist on rahastatud välismaise kompetentsi kaasamiseks perioodil 2007-2014 nt doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programmi „DoRa“ või teadlasmobiilsuse programmi „Mobilitas“ toel ning keda on eelneval tõukefondide perioodil arvestatud välisõppejõu või –teadlasena.

Punktis 13 on toodud teadusuuringute infrastruktuuri mõiste, mis vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 91 toodud definitsioonile. Nimetatud punkti kohaselt on teadusuuringute taristu rajatised, vahendid ja nendega seotud teenused, mida teadusringkonnad kasutavad teadusuuringuteks vastavates valdkondades. Mõiste hõlmab järgmist: teadusseadmed ja uurimistarbed, teadmispõhised ressursid, näiteks kollektioonid, arhiivid ja struktureeritud teaduslik teave, info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevad taristud, näiteks võrgud, infotöötlus, tarkvara ja kommunikatsioonivahendid ning muud teadusuuringute teostamiseks vajalikud üksused. Sellised teadusuuringute taristud võivad asuda ühes kohas või olla jaotatud (organiseeritud ressursivõrgustik) kooskõlas nõukogu 25. juuni 2009. aasta määruse (EÜ) nr 723/2009 (1) (Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumi (ERIC) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta) artikli 2 lõikega a. Antud mõistet kasutatakse riigiabi esinemise korral.

Punktis 14 on kirjeldatud ASTRA juhtimiseks moodustatava kogu ülesandeid.

Oluline on eelnevalt kirjeldatud definitsioonide puhul silmas pidada, et toetatavate tegevuste ning abikõlblike kulude puhul lähtutakse neist toetatavate tegevuste ja kulude sisu määratlemisel.

§-s 3 määratletakse ASTRA toetuse andmise eesmärk ja oodatavad tulemused.

ASTRA sekkumisloogika kirjeldus

Tausta, millest lähtuvalt on püstitatud ASTRA eesmärk ja kirjeldatud oodatavad tulemused, on lähemalt avatud seletuskirja sissejuhatavas osas.

Toetuse andmise oodatavad tulemused tulenevad Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavast: „Oodatavate tulemustena tegutseb teadusasutuste ja kõrgkoolide võrk tõhusalt ning kõrghariduse vastutusvaldkonnad ja nutika spetsialiseerumise kasvivaldkonnad on tagatud kaasaegse taristuga. Teadlaskarjäär on populaarne, paranenud on doktoriõppe efektiivsus ning doktorikraadiga spetsialistide arv on tõusnud (eelkõige ettevõtluses, et suurendada ettevõtlussektori teadustegevuse taset). Eesti on atraktiivne koht TA tööks ning õppeks, teadlas- ja õpiränne on kasvanud ja on tasakaalustatud. Kasvanud on ettevõtluse, TA asutuste ning kõrgkoolide koostöö maht. Kasvanud on avaliku sektori TA asutuste motivatsioon tegeleda rakendusuuringutega ettevõtete huvides. Ettevõtjatele ja TA asutustele on kättesaadavad maailma uusimad teadustulemused, avatud koostöövõimalused ja taristu.“

Eesmärk ja tulemused saavutatakse toetatavate tegevuste elluviimise kaudu (§ 6 lg 1). Lõikes 2 nimetatud toetuse andmise tulemused on otseselt seostatavad § 6 lõikes 1 nimetatud toetatavate tegevustega:

Toetuse andmise eesmärk: teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv asutuste vastutusvaldkondades ja nutika spetsialiseerumise kasvivaldkondades ning teadus- ja arendus ja kõrgharidussüsteemi efektiivsuse suurendamine, sealhulgas asutuste struktuursete ümberkorralduste teel (§ 3 lg 1)	
--	--

Toetatavad tegevused (§ 6 lg 1)
--

Toetuse andmise tulemus (§ 3 lg 2)

1) teadus- ja õppehoonete rajamine	2) paranevad kaasajastatud hoonetes õppe- ja teadustöö läbiviimise tingimused nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondades ja asutuste vastutusvaldkondades
2) struktuursete ümberkorralduste läbiviimine	1) suureneb teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide võrguefektiivsus ja ressursikasutuse tõhusus
3) õppe- ja teadustöö kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevused	3) tõuseb õppe- ja teadustöö kvaliteet nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondades ja asutuste vastutusvaldkondades
4) doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse suurendamisega seotud tegevused	4) paraneb doktoriõppe efektiivsus, doktorantide juhendamise kvaliteet ning doktoriõppe vastavus tööturu vajadustele
5) õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamine ja kaasajastamine	7) suureneb õppe- ja teadustööks vajaliku kaasajastatud infrastruktuuri abil teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõime
6) rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevused	6) suureneb teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide rahvusvaheline konkurentsivõime
7) koostöö tugevdamine teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel	5) kasvab teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide koostöö maht ettevõtetega
Toetust saavad projektid panustavad väljundnäitaja „Toetust saavate teadusasutustega koostööd tegevate ettevõtete arv“ sihttaseme saavutamisse (§ 3 lg 3).	

Asutustel on võimalik toetust taotleda ka korraga mitmeks erinevaks tegevuseks ja üks asutus võib seega panustada korraga mitme lõikes 2 nimetatud tulemus saavutamisse.

Lõikes 3 on nimetatud ASTRA väljundindikaator, milleks on toetust saavate teadusasutustega koostööd tegevate ettevõtete arv. Indikaatori täitmisel loetakse teadusasutuseks kõik võimalike taotlejatena määratletud asutused (§ 11 lg 1), seega lisaks riigi ja avalik-õiguslikele teadus- ja arendusasutustele ka avalik-õiguslikud ülikoolid ning riigi või riigi asutatud sihtasutuste koosseisus tegutsevad kõrgkoolid. Ettevõtete arvu arvestatakse kumulatiivselt ja iga ettevõtte läheb arvesse vaid üks kord. Koostöö tegemise all mõeldakse lepingulist koostööd, sh ettevõttepoolsel rahalist tellimust (nt ühiste uuringute läbiviimist, konsulteerimist vms).

ASTRA raames toetatavate tegevuste sisu on lähemalt kirjeldatud seletuskirja § 6 puudutavas selgituses. Toetatavad tegevused (loetletud § 6 lg 1) võib jagada kahte kategooriasse: tegevused, mis otseselt panustavad väljundindikaatori „Toetust saavate teadusasutustega koostööd tegevate ettevõtete arv“ täitmisel, ning tegevused, mis on väljundindikaatorisse panustamisel toetatavate tegevuste rollis. Toetatavad projektid võivad seega hõlmata nii otseselt väljundindikaatorisse panustavaid tegevusi (§ 6 lg 1 p 7) kui ka toetavaid tegevusi (§ 6 lg 1 p 1-6), mille puhul väljundiks ei ole otseselt asutustega koostööd tegevate ettevõtete arv, kuid millel on ettevõtetega tehtavale koostööle eeldusi loov ja toetav mõju.

Ettevõtetega tehtav koostöö on oluline nii kõrgkoolide (nt rakendusuringute teostamise võimekuse kasv) kui teadus- ja arendusasutuste jaoks (nt taristu avamine ettevõtetele kasutamiseks). Kuid ASTRA raames ei ole oluline mitte ainult otsene panus ettevõtetega tehtavasse koostöösse, mis väljendub kaasatud ettevõtete arvus, sõlmitavate lepingute arvu ja mahu kasvus või muul viisil, vaid ka laiema baasi ja eelduste loomine koostöö arendamiseks (sh ettevõtluskoostöö tegemise potentsiaali suurendamine, millel on ka pikemas perspektiivis suurem mõju). Koostöö edendamiseks ettevõtetega tuleb valida komplekssem ja laiemat pilti hõlmav lähenemine. Selle tõttu ei ole ASTRA kavandamisel keskendunud vaid nendele toetatavatele tegevustele, mis otseselt väljenduvad tegevuse väljundnäitaja sihttaseme saavutamises, vaid ka toetatavatele tegevustele, mis aitavad tõsta üldist teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide võimekust ja motivatsiooni ettevõtetega koostöö tegemiseks ja selles mõttes toetavad väljundnäitaja sihttaseme saavutamist. Juhul kui ettepanek ei hõlma ettevõtetega tehtava koostöö arendamise tegevusi (§ 6 lg 1 p 7), tuleb ettepaneku esitajal kirjeldada, kuidas kavandatud teised

tegevused aitavad luua ettevõtetega tehtavale koostööle eeldusi või omavad sellele toetavat mõju (§ 11 lg 2 p 4 nõue).

Toetavate tegevuste panus ettevõtetega tehtava koostöö arendamisse ja väljundindikaatori täitmisse väljendub järgmiselt:

1) teadus- ja õppehoonete rajamine, sh projekteerimine, ehitamine, rekonstrueerimine ja sisustamine loob teadus- ja arendusasutustes ja kõrgkoolides ettevõtluskoostöö arendamiseks vajaliku „tehnilise“ baasi ja keskkonna, mis võimaldab juba toimivat ettevõtluskoostööd tugevdada, avada uusi koostööperspektiive, arendada uusi ja innovatiivseid teenuseid, mis ilma tehnilise baasita polnud seni võimalik, või loob eeldused ettevõtluskoostöö algatamiseks;

2) struktuursete ümberkorralduste läbiviimine võimaldab teadus- ja arendus- ning kõrgharidussüsteemil tõhusamalt toimida, kuna vähendab nt õppe- ja teadustöö dubleerimist ja võimaldab asutuses kasutada ressursse efektiivsemalt, suurendada selle kaudu asutuste (majanduslikku) jätkusuutlikkust, tugevdada vastutusvaldkondi ning kasvatada asutuste võimekust ettevõtluskoostöös osalemiseks. See loob asutustes ettevõtluskoostöö arendamiseks vajalikud ja stabiilsed eeldused;

3) õppe- ja teadustöö kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevustel on otsene seos teadusmahuka ettevõtluse jaoks kvaliteetse sisendi pakkumisega. Asutuste võimekuse suurendamine selles vallas tagab parema sisendi ettevõtetele. Nende tegevuste puhul tuleb asutustel arvesse võtta ka nutika spetsialiseerumise kasvuvajaduste arenguvajadusi. Lisaks on õppe- ja teadustöö kvaliteedi tõstmine seotud tööturuvajaduste arvestamise ning teadlaste ja inseneride järelkasvu, sh ettevõtlussektori tööjõuvajaduste arvestamisega;

4) doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmiseks seotud tegevuste puhul on alustingimuseks asutustevaheline koostöö, sh võib üheks osapooleks olla erasektori partner. Doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamise kaudu tagatakse teadlaste ja inseneride järelkasv, mis on vajalik teadusmahuka majanduse ja ettevõtlussektori toimimiseks;

5) õppe- ning teadus- ja arendustegevuse jaoks vajaliku infrastruktuuri soetamine ja kaasajastamine loob teadus- ja arendusasutustes ja kõrgkoolides ettevõtluskoostöö arendamiseks vajaliku „tehnilise“ baasi ja keskkonna, mis võimaldab juba toimivat ettevõtluskoostööd tugevdada, avada uusi koostööperspektiive, arendada uusi ja innovatiivseid teenuseid, mis ilma tehnilise baasita polnud seni võimalik, või loob eeldused ettevõtluskoostöö algatamiseks. Mh tähendab see kvaliteetse tehnilise baasi tagamist ettevõtetele teenuste pakkumiseks, nt rakendusuringute tegemiseks ja taristu avamiseks ühiskasutuseks;

6) rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevustel on otsene seos teadusmahuka ettevõtluse jaoks kvaliteetse sisendi pakkumisega ning laiemate rahvusvahelises koostöös osalemise võimaluste avamisega ettevõtetele. Mh saab selle kaudu võimalikuks ettevõtete parem juurdepääs rahvusvahelistele koostöövõrgustikele, teadustaristutele ja -projektidele. Ettevõtete juurdepääs sellistele ressurssidele võib väljenduda ka konkreetsete tellimustööde saamisena teadustaristute kaudu.

Ettepanekute hindamisel ja projektide valikul arvestatakse ühe hindamiskriteeriumina panust ettevõtetega tehtava koostöö arendamisse ja nutika spetsialiseerumise arenguvajaduste katmisse (vt § 14), mis tähendab, et otseselt ettevõtetega tehtavasse koostöösse panustavad projektid saavad kõrgemalt hinnatud. Samuti tagab läbirääkimiste etapp (vt § 14 lg 9) selle, et asutusi suunatakse ettevõtlussektoriga koostööd tegema. Hindamis- ja läbirääkimiste protsessi tulemusena kindlustatakse meetme tegevuse väljundindikaatori täitmine.

§-s 4 nimetatakse arendusprogrammi rakendusüksus ja rakendusasutus. Rakendusasutuseks on Haridus- ja Teadusministeerium ning rakendusüksuse ülesandeid täidab SA Archimedes.

§ 5 sätestab vaiete menetlemise korra. Rakendusüksuse või rakendusasutuse toimingute või otsuste peale võib vaide esitada vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 51.

2. peatükk Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Eelnõu 2. peatükis määratakse arendusprogrammist toetatavad tegevused, abikõlblikud kulud, abikõlblikkuse periood ja toetuse osakaal.

§-s 6 määratakse projektist toetatavad tegevused, mis on kooskõlas rakenduskavas kirjeldatud meetme „Institutsionaalne pakettmeede TA asutustele ja kõrgkoolidele“ (2.4.3.1.) all toodud toetatavate tegevustega.

Lõikes 1 öeldakse, et toetust taotleva projekti iga toetatav tegevus peab olema suunatud vähemalt ühe § 3 lõikes 2 nimetatud tulemuse saavutamisse. ASTRA raames toetatakse järgmisi tegevuste pakette, mida on kokku 7:

1) teadus- ja õppehoonete rajamine – vastavalt rakenduskavale toetatakse hoonete ehitamist „väga üksikutel ja põhjendatud juhtudel (arvestades nutika spetsialiseerumise kasvualdkondade ning kõrghariduse vastutusvaldkondade arenguvajadusi)“. § 6 lõige 2 sätestab seejuures, et juhul kui ettepanek hõlmab hoonete ehitamisega seonduvaid tegevusi, peab see olema seostatud teiste projektis kavandatavate tegevustega (sisutegevustega), kuna vastavalt rakenduskavale lähtutakse investeeringute valikul „õppeasutuste vastutusvaldkondade kompleksse arendamise vajadusest“ ning „kõiki infrastruktuuri investeeringuid käsitletakse kooskõlalisesena teadus- ja õppetegevuse kvaliteedi ja inimressursi arendamise tegevustega“. Seega ainult hoonete ehitamiseks toetust taotleda ei saa ja ainult hoonete rajamist eraldiseisvana ei toetata.

2) struktuursete ümberkorralduste läbiviimine – toetatakse asutustes struktuursete ümberkorralduste läbiviimist asutuse vastutusvaldkondade tugevdamise eesmärgil, sh asutuste või asutuse struktuuriüksuse ühinemist teise asutusega või asutusesiseseid struktuurseid ümberkorraldusi. Tegevuse toetamise eesmärgiks on teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide võrgu tõhusam toimimine ja asutuste institutsionaalse võimekuse suurendamine. Asutusesiseste struktuursete ümberkorralduste toetamise eesmärgiks on muudatuste läbiviimine eelkõige õppe- ja teadustöö dubleerimise vähendamiseks ja ressursside koondamiseks;

3) õppe- ja teadustöö kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevused – toetatakse asutuste vastutusvaldkondades ja nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades õppe- ja teadustöö kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevusi, sealhulgas ühisõppekavade või interdistsiplinaarsete õppekavade või -moodulite loomist või arendamist, mis võimaldaks vastata paremini tööturu vajadustele, õpikeskkondade ja kursuste arendamist e-õppe vormis õppe läbiviimiseks, erialapõhiste sisseastumiskatsete või –eksamite väljatöötamist, uurimissuundade arendamist. Toetus ei ole mõeldud tavapärase õppekavaarenduse läbiviimiseks, mida rahastatakse riigi tegevustoetusest, ega täiendusõppe arendamiseks. ASTRA raames ei toetata üldjuhul õppejõudude didaktikaalaseid koolitusi, mille toetamine on planeeritud meetmest „Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine“, ega praktikakorraldusega seotud tegevusi, mille toetamine on planeeritud meetmest „Õppe seostamine tööturu vajadustega“.

4) doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse suurendamisega seotud tegevused – muuhulgas toetatakse doktorikoolide tegevusi, mida rahastati ka struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 meetme „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“ alameetmest. Toetatakse näiteks doktorantidele ja nende juhendajatele suunatud tegevusi, doktoriõppe rahvusvahelistumist, erialade ja sektorite vahelise koostöö tugevdamist, erialade vahelise Eesti teaduskeele ja terminoloogia arendamist, doktorantide interdistsiplinaarsete uurimisprojektidega seotud tegevusi ning doktorikoolide ja valdkondade üleste tegevuste koordineerimist ja koostööd. Soodustamiseks edukate magistrantide jätkamist doktoriõppes, võidakse doktoriõppe efektiivsuse tõstmise tegevustesse kaasata ka magistrante, kuid magistrantide rahvusvahelist mobiilsust ei toetata. § 6 lõikes 4 sätestatakse, et vaatamata sellele, kas tegevusi viiakse ellu doktorikoolide kaudu või muul viisil, on alustingimuseks asutustevahelise koostöö tagamine ning innovaatilise doktoriõppe printsiipide järgimine. Innovaatilise doktoriõppe printsiibid tulenevad Euroopa Komisjoni poolt antud juhustest² ning neile on viidatud ka rakenduskavas. Neist printsiipidest vajavad senisest enam tähelepanu interdistsiplinaarne teaduskoostöö, koostöö mitteakadeemilise sektoriga, rahvusvaheline koostöö ja ülekantavate oskuste arendamine. Doktorikoolide tegevuste

² Report of mapping Exercise on Doctoral Training in Europe “Towards a Common Approach, 2011, Euroopa Komisjon
http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/research_policies/Report_of_Mapping_Exercise_on_Doctoral_Training_FINAL.pdf

toetuse planeerimisel peavad taotlejad jälgima doktorikoolide valdkondlikku mitmekesisust, kuid samas vältima asjatut dubleerimist, tagades võrdsed võimalused doktorikoolis osalemiseks kõigile õpingutes edasijõudvatele doktorantidele. Koostöötingimuse täitmise tagamiseks tuleb taotlejal esitada kaasatud koostööpartneri(te) kinnituskiri.

5) õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamine ja kaasajastamine – kvaliteetse õppe- ja teadustegevuse eelduseks on kaasaegse tehnilise baasi olemasolu. Õppe- ja teadustööks vajaliku infrastruktuuri mõistet on käesoleva määruse tähenduses laiendatud (vt selgitust § 2 p 2 juures).

6) rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevused – muuhulgas toetatakse ingliskeelsete õppekavade arendamist, korraliste välisõppejõudude või külalisõppejõudude või välisteadlaste kaasamist. Eesmärgiks on toetada uute inimeste kaasamist välisõppejõudude ja –teadlastena. Välisõppejõu kaasamise toetamist assistendina (tehniliste ülesannete täitmine) ei peeta arendusprogrammist otstarbekaks. Samuti toetatakse akadeemilise personali õpetamise ja teadustöö tegemise eesmärgil tehtavaid välislähetusi. Üldjuhul ei toetata välisüliõpilaste mobiilsust ega Eesti üliõpilaste välismobiilsust, mille toetamine on planeeritud meetme „Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes“ tegevuse „Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine“ raames ning Euroopa programmist Erasmus+. ASTRA-st toetatakse üliõpilaste välismobiilsust käesoleva lõike punktis 4 nimetatud doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamise tegevuspaketis.

7) koostöö tugevdamine teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel – mh toetatakse teaduse infrastruktuuri ühiskasutuse võimaldamist, teenuste väljatöötamist või olemasolevate teenuste tõhustamist ettevõtluskoostöö laiendamiseks, rakendusuringute läbiviimise võimekuse kasvuks vajalike tegevuste elluviimist, kommertsialiseerimise ja teadmussiirde korralduse ja kvaliteedi arendamist, intellektuaalse omandi alase teadlikkuse suurendamist. Ettevõtetega koostöö arendamise all peetakse silmas lepingulist koostööd (lepingulised teadusuuringud, teenused, konsulteerimine jms), kuid ASTRA raames ei toetata ettevõtetele teenuste pakkumist, vaid teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide poolt teenuste väljatöötamist või arendamist, mis võimaldaks ettevõtetega tehtava koostöö mahtu suurendada või koostööd alustada. Eesmärgiks on kasvatada toetust saavate asutuste võimekust teenuste pakkumisel. Näiteks võivad toetatavad tegevused hõlmata teenuste kasutajate tugisüsteemide, infosüsteemide ja IT-lahenduste arendust, veebipõhiste teenuste lahenduste loomist ja testimist, teenuste osutamiseks vajalike protsesside ja protseduuride väljatöötamist ja juurutamist asutuses, teenuste (potentsiaalsete) kasutajate seas uuringute läbiviimist, et välja selgitada kasutajate vajadusi ja rahulolu, turundustegevusi (nt reklaam- ja demomaterjali ettevalmistamine, veebilehe arendus), teadustaristu ühiskasutusreeglite ja teenuste hinnakirja väljatöötamist, töötajate koolitust, samuti ürituste korraldamist (nt intellektuaalomandi, teadmussiirde jm teemade käsitlemiseks). Kulude tasandil (vt § 7 lg 1) võivad selle tegevuspaketi raames elluviidavad tegevused puudutada nt personali- ja üldkulusid, aparatuuri soetamise, ürituste korraldamise, sisseostetavate teenuste jm kulusid. Koostöö ettevõtetega võib laiemas mõttes toimuda ka nt selle kaudu, et ettevõtete esindajad osalevad kõrgkoolide otsustuskogude ja nõuandvate kogude töös, õppekavade arendamisel jms, kuid sel juhul loetakse neid tegevusi kõrgkoolide põhitegevuse osaks (nende tegevuste eraldi toetamine ei ole toetuse andmise eesmärgiks).

Punktides 2-7 nimetatud tegevusi käsitletakse seletuskirjas edaspidi ka ühe üldnimetajana kui sisutegevused.

Lõigetes 2 ja 3 lisatakse kaks täiendavat tingimust. Kui projekti tulemust ei saa otseselt mõõta ettevõtetega tehtava koostöö mahu kaudu, siis peab sellel projektil olema ettevõtetega tehtavale koostööle eeldusi loov ja toetav mõju. Ettepanekus tuleb sel juhul kirjeldada, kuidas kavandatavad tegevused loovad ettevõtetega tehtavale koostööle eeldusi või omavad sellele toetavat mõju (vt § 11 lg 2 p 4). Teine tingimus kehtib juhul, kui taotletakse toetust teadus- ja õppehoonete rajamiseks, mille puhul tuleb hoonete rajamise tegevused seostada projekti sisutegevustega. See tähendab, et teadus- ja õppehoonete rajamist toetatakse ASTRA raames vaid koos sisutegevuste toetamisega, mis on kirjeldatud § 6 lg 1 punktides 2-7. Teadus- ja õppehoonete rajamist eraldiseisvana ei rahastata (vt ka § 14 lg 6 selgitust).

Lõikes 4 sätestatakse nõuded doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse suurendamisega seotud tegevustele. Tegevused peavad toimuma ülikoolide koostöös, mille tõendamiseks esitatakse vastav eellepe. Iga asutus kajastab oma projektis vastava osa tegevuspaketist koos eelarvega.

Lõikes 5 sätestatakse, et toetust ei eraldata juhul, kui projekti tegevused on juba ellu viidud. Esitatud nõue toetatavate tegevuste mittelõpetamise kohta tuleneb VV määruse nr 133 „Perioodi 2014-2020

struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks“ (edaspidi *TMM*) § 4 lg 1 punktist 9. Sõna ”tegevus” on mitmuses. Seega nõue ei ole täidetud, kui kõik tegevused on ellu viidud. Kui tegemist on ühe tegevusega mitmest, siis nõue on täidetud, kui üks või mõni tegevus on tegemata.

Lõikes 6 sätestatakse, et juhul, kui projekti raames soetatud vara abil ja arendustegevuse tulemusena osutatakse teenuseid erasektorile, tuleb toetuse saajal kinnitada, et seda tehakse üksnes turutingimustel. Turutingimuste mõiste sisustamiseks on võetud üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 89 toodud reaalturutingimuste definitsioon, mis tähendab seda, et pooltevahelise tehingu tingimused ei erine nendest, mis oleksid kehtinud sõltumatute ettevõtjate vahel, ja puudub salajane kokkulepe, ning iga tehing, mis tuleneb avatud, läbipaistvast ja mittediskrimineerivast pakkumismenetlusest, loetakse reaalturutingimuste põhimõttele vastavaks.

Turu puudumisel osutatakse teenuseid omahinna ja sellele lisanduva mõistliku kasumimarginaaliga. Antud nõue on kehtestatud riigiabi välistamise tingimuse täitmiseks. Samas on vajalik täpsustada, et üldjuhul ei ole teadus- ja arendusasutused ja kõrgkoolid riigiabi saajad. ASTRA meetme raames toetuse andmise eesmärgiks on teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv asutuste vastutusvaldkondades ja nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades ning teadus- ja arendus ning kõrgharidussüsteemi efektiivsuse suurendamine, sealhulgas asutuste struktuursete ümberkorralduste teel. Toetatakse avalik-õiguslike ja riigi omanduses olevate teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide arengut, kes oma põhitegevuse iseloomult (avalikes huvides ning riigi poolt eraldatud vahenditega tehtavad tegevused – tasemeõpe, teadus- ja arendustegevus) ei saa olla riigiabi saaja. Kuna avalik-õiguslikud ülikoolid ning riiklikud teadus- ja arendusasutused saavad oma tegevusest saadud tulu üksnes reinvesteerida asutuse põhitegevusse (mitte jagada kasumit nt aktsionäride vahel), ei saa nimetatud asutused sellega turul konkurentsieelist. Siinkohal tuleb täpsustada, et antud juhul ei toetata ASTRA alusel teenuste osutamist, vaid teenuste väljatöötamist, arendamist, teenuste pakkumise võimekuse kasvatamist.

§ 7 lõikes 1 loetakse abikõlblikud kulud. Abikõlblike kulude puhul tuleb ühtlasi järgida ASTRA raames seatud piirmäärasid (taotletava summa minimaalne suurus projekti kohta, erinevatele ASTRA raames toetatavatele tegevustele kehtestatud toetuse piirmäärade arvutamise põhimõtted jm), mis on lähemalt kirjeldatud § 9 all. Lähtutakse ka § 2 all toodud määratlustest, mis aitavad avada toetatavate tegevuste ja kulude sisu.

Lõike 1 punktides 1-14 on toodud abikõlblike kulude liikide loetelu. Kuna ASTRA on kavandatud teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide strateegiliste arendusplaanide toetuseks, on abikõlblike kulude sätestamisel lähtutud põhimõttest hoida nimekiri võimalikult avatud, et võimaldada paindlikkust. Meetme tegevuse rakendamisel on oluline keskendumine tulemuspõhisele, mitte kulupõhisele lähenemisele. Kuna investeerimisotsuseid ei tehta eraldiseisvate üksikotsustena, vaid „rätseplahendusena“ teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide institutsionaalse arendamistoetuse osana, on paindlikkuse tagamine tegevuste täpsema sisustamise ning abikõlblike kulude osas asutuste arendusplaanide elluviimisel hädavajalik.

Abikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3, kus on loetletud, millised kulud ja millistel tingimustel on personalikulude raames kaetavad. Otsesed personalikulud, mille alusel hüvitatakse kaudsed kulud (vt p 3), on määratletud ühendmääruse § 9 lõikes 3;
- 2) õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamise ja kaasajastamisega seotud kulude puhul lähtutakse selle osas, mida õppe- ja teadustöö infrastruktuur võib hõlmata, määruses kasutatud vastavast definitsioonist (vt § 2 p 2). Sellest tulenevalt loetakse abikõlblikuks nt õppe- ja teadustöö infrastruktuuri ostmise, liisimise, kaasajastamise, paigalduse ja seadistamise kulud, sh projekti raames soetatava või kaasajastatava õppe- ja teadustöö infrastruktuuri tööks lahutamatu osana vajaliku tehnika (laboriarvutid, digitaalkaamerad jm) ostmise, liisimise ja paigaldamise kulud ning hooldus- ja remondikulud, mis tagavad nende sihipärase funktsioneerimise ja on vajalikud garantii säilimiseks 2 aasta jooksul, arvestades garantiiperioodi kehtima hakkamise kuupäevast. Abikõlblikeks loetakse mh ka tarkvara, andmebaaside ja litsentside ostmise ja olemasolevate litsentside uuendamise kulud, teadusarhiivide ja -kollektsioonide arendamise, säilitamistingimuste tagamiseks ja teaduskasutuse tingimuste parandamiseks tehtavad kulud (sh infosüsteemide ja andmebaaside arendamise kulud), teadus- ja õppeaparatuuri või seadmete rendikulud, spetsialiseeritud teadusliku uurimistöö või õppe läbiviimiseks kohandatud liiklusvahendi (puurimisagregaat, hõljuk, roomikmasin, õppelaev või -lennuk jm) soetamise, liisimise- ja

rendikulud, õppe- ja teaduslaborite rajamise ja kaasajastamisega seotud kulud, sh õppe- ja teaduslabori sisustamise ja remondi kulud juhul, kui need on otseselt seotud projektis sisalduva õppe- ja teadusaparatuuri, instrumentide ja seadmete soetamise või kaasajastamisega ja terviklahendusena teostatavad. Liiklusvahendi kohandamisena käsitletakse liiklusvahendi muutmist või täiendamist õppe- või teadustöö vajadustele vastavaks. Ammendavat loetelu kõikidest võimalikest kuludest ei ole siiski võimalik esitada, see sõltub konkreetsetest projektidest, mida ellu viiakse. Abikõlblikud ei ole kulud, mis on käsitletavad projekti üldkuludena ühendmääruse § 9 lg 5 tähenduses;

- 3) kaudsed kulud hüvitatakse lihtsustatud hüvitamisviisi alusel 15% ulatuses otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetele 1 ja 3-6. Lihtsustatud hüvitamisviisi kasutamine tähendab, et kaudseid kulusid ei hüvitata kuludokumentide alusel ja sellega võimaldab vähendada ASTRA rakendamise administratiivkoormust;
- 4) projekti abikõlblike kulude puhul tekkiv erisoodustusena käsitletav kulu ja erisoodustuselt tasutav tulumaks „Tulumaksuseaduse“ § 48 lõike 4 tähenduses;
- 5) käibemaks vastavalt ühendmääruse § 4 punktis 11 sätestatud piirangutele, s.t. abikõlblik on käibemaks, mis ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;
- 6) projekti tegevuste elluviimiseks vajalike sisseostetavate teenuste kulud võivad sisaldada kulusid, mis kaasnevad nt uuringute ja analüüside, tõlketööde, trüki- ja kujundustööde, IT-lahenduste, konverentsiteenuse, teadlaste, õppejõudude ja doktorikoolide raames toimuvate koolituste jms sisseostuga. Antud kululiigina ei käsitleta projekti üldkuludena käsitletavaid infotehnoloogia kulusid vastavalt ühendmääruse § 9 lg 3 punktis 5 sätestatule. Sisseostetavad teenused tähistavad kululiigina ühisnimetajat, ammendavat loetelu kuludest, mida võidakse teha, ei ole võimalik anda, kuna see sõltub konkreetsetest projektidest, mida ellu viiakse;
- 7) projekti elluviimisega seotud ürituste korraldamisega seotud kulud – abikõlblikud on konverentside, seminaride ja muude projekti elluviimiseks vajalike ürituste läbiviimisega seonduvad kulud, sh materjalide ettevalmistamisega seotud kulud ning üritusel osalejate transpordi-, toitlustus- ja majutuskulu;
- 8) üliõpilaste välismobiilsusega kaasnevad kulud nagu sõidukulud, majutuskulud, ürituste osavõtutasu ja päevaraha kaetakse juhul, kui kulud tekivad doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmise tegevuspaketi raames (§ 6 lg 1 p 4). Doktoriõppe tegevuspaketi raames tehtava välismobiilsuse päevaraha hüvitatakse Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud teenistuslähete päevaraha määras. Välismobiilsuse raames tekkivad kulud hüvitatakse esialgu kuludokumentide põhised. Pärast kõrghariduse rahvusvahelistumise tegevuse DoRa+ toetuse andmise tingimuste kinnitamist kaalutakse kinnitatud ühikuhindade kasutamist ka ASTRA raames;
- 9) doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamisele suunatud tegevuste elluviimise raames (§ 6 lg 1 p 4) loetakse abikõlblikuks doktorandistipendiumi maksmine. Doktorandistipendiumi maksmisel tuleb järgida Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2013. a määruses nr 178 „Üliõpilaste stipendiumite liigid, suurus ja määramise üldtingimused“ sätestatud tingimusi. Määruse § 6 sätestab, et doktorandistipendiumi suurus on võrdne õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstava doktoranditoetuse suurusega, mis kehtestatakse igaks aastaks riigieelarvega ja on 2015. aastal 422 eurot kuus. Doktorandistipendiumi üheks eesmärgiks on toetada doktorantide vastuvõtmist doktoriõpet toetavate meetmete raames nagu doktorantuuri ülikoolide ja ettevõtete koostöös. Täpsemad stipendiumi määramise tingimused seatakse stipendiumi eraldava ülikooli poolt. Antud toetusskeemi kasutamine eeldab ettevõtete poolset koostööd doktorantide koolitamisel. Kuigi doktorandistipendiumit on planeeritud maksta ka nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondade meetme alt, siis sealt makstavate stipendiumite arv on piiratud (ligikaudu 160 uut vastuvõetud doktoranti 4 õppeaasta jooksul perioodil 2015-2019 ehk umbes 10% kõigist uutest sisseastunudest) ja toetatakse vaid doktorante, kelle doktorantuuriõpingud on seotud nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondadega. ASTRA kaudu võimaldatakse ülikoolidel määrata doktorandistipendiume enamatele doktorantidele, et toetada doktorantide ja nende juhendajate koostööd ettevõtlussektoriga. ASTRA toel on võimalik arendada ettevõtetega koostööd nutika spetsialiseerumise valdkondade väliselt, kuna ettevõtlusega koostööd tuleks soodustada kõigis valdkondades, laiendades doktorantide tulevikus tehtavaid karjäärivalikuid väljaspool akadeemilist sektorit ning soodustades teadmiste ja teaduspõhiste töökohtade loomist. Stipendiumi makstakse kalendrikuu eest ja selle maksmine planeeritakse doktorandile terveks doktoriõppe nominaalkestuse ajaks. Doktorandil on õigus stipendiumi saada terve õpingute nominaalkestuse vältel, kui ta on läbinud atesteerimise ülikooli nõukogu kehtestatud tingimustes ja korras. Juhul,

kui doktorandi uurimisteema on õppe käigus muutunud ja ei vasta enam seatud tingimustele või doktorant ei vasta muudel põhjustel stipendiumi saamise tingimustele, katkestatakse stipendiumi maksmine. Kui õpingute ajal tekib vajadus juhendaja, doktoritöö teema või kaasatud äriühingu vahetamiseks, tuleb ülikoolil hinnata, kas muudatused vastavad seatud tingimustele. Kui doktorant läheb akadeemilisele puhkusele, eksmatrikuleeritakse või muutub tema õppekoormus kalendrikuu jooksul, siis arvestatakse talle stipendium antud kalendrikuu stipendiumi väljamaksmisel kehtinud tingimustel ja arvestus on päevapõhine lähtudes vastava kalendrikuu päevade arvust. Kui doktorant asub õppima osakoormuses, peatatakse stipendiumi maksmine osakoormusele minemise päevast. Eeltoodu osakoormuse kohta ei kehti ülikooliseaduse § 22 lõikes 10 nimetatud üliõpilaste kohta, kes täidavad õppekava akadeemilise puhkuse ajal ja kellel stipendiumite määruse § 3 lõike 4 kohaselt on õigus saada stipendiumi proportsionaalselt täidetud õppekava mahuga. Doktorandistipendiumi makstakse praegu doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programmi „DoRa“ tegevus 3 raames vastuvõetud doktorantidele SA-le Archimedes eraldatava kõrgharidusstrateegia rakendamiseks suunatud riigieelarveliste vahendite arvelt TAI strateegia 2007-2013 eelisarendatavates valdkondades. Samuti makstakse doktorandistipendiumit IT Akadeemia õppekavadel õppivatele doktorantidele SA-le HITSA eraldatava riigieelarvelise toetuse vahenditest;

- 10) teadus- ja õppehoonete rajamisega kulude puhul lähtutakse selle osas, mida see võib hõlmata, määruuses kasutatud vastavast definitsioonist (vt § 2 p 5). Sellest tulenevalt loetakse abikõlblikuks mh detailplaneeringu koostamise, ehitusuuringute (ehitusgeoloogilised ja ehitusgeodeetilised tööd) teostamise, ehitusprojekti koostamise, tehnovõrkude väljaehitamise (kinnistu piires kuni liitumispunkti) kaasnevad kulud, tehnosüsteemide ühendustasud, siseviimistlemise ja tehnosüsteemide ehitamisega seonduvad kulud, omanikujärelevalve teostamisega kaasnevad kulud, hankeprotseduuride läbiviimise ja hankedokumentatsiooni ettevalmistamise kulud, hoone teenindamiseks vajaliku kinnistu heakorratööde, hoone kasutamiseks vajaliku mööbli ja kohtkindla sisseseade (tehnik, seadmed jms) ning selle paigaldamise kulud, kolimiskulud jms. Ammendavat loetelu kõikidest võimalikest kuludest ei ole siiski võimalik esitada, see sõltub konkreetsetest projektidest, mida ellu viiakse;
- 11) teavitamiskulud on abikõlblikud tulenevalt toetuse saaja kohustusest teavitama avalikkust projekti tegevustest ja tulemustest, tähistama toetusest rahastatud objekte ja viitama Euroopa Liidu osalusele vastavalt viitamise nõuetele ja korrale, mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 19. septembri 2014. a määrusega nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“;
- 12) eraldi kululiigina on välja toodud akadeemilise personali välislähetustega seotud kulud, mis võimaldab hüvitada akadeemilise personali õpetamise või teadustöö eesmärkidel tehtavate välislähetuste kulusid (sõidu- ja majutuskulud, päevaraha, osavõttutasu). Selliste kulude hüvitamine võib olla vajalik eelkõige rahvusvahelistumise ning õppe- ja teadustöö arendamise tegevuspaketis (§ 6 lg 1 punktid 3 ja 6), et võimaldada kõrgkoolide ja teadusasutuste akadeemilisel personalil saada rahvusvahelist õpetamis- või teadustöö tegemise kogemust, kuid pole välistatud ka § 6 lg 1 punktides 4 ja 7 nimetatud tegevuspakettide puhul;
- 13) projekti raames toetatavate tegevustega võivad kaasneda ka nendega otseselt seotud ja nende elluviimiseks vajalikud muud kulud, mida ei ole võimalik kululiikidena hetkeseisuga nimetada, kuid mis on põhjendatud ja aitavad kaasa projekti elluviimisele. Käesoleva punkti lisamine võimaldab säilitada paindlikkuse tegevuste täpsema sisustamise ning abikõlblike kulude osas, mis on asutuste arendusplaanide elluviimisel hädavajalik. Meetme tegevuse rakendamisel on oluline keskendumine tulemuspõhisele, mitte kulupõhisele lähenemisele. Muid kulusid tuleb toetuse kasutajal põhjendada ning rakendusüksus kontrollib nende abikõlblikkust. Samuti järgib muude kulude tegemise võimaluse sissekirjutamine seni struktuuritoetuse meetmete õigusaktides kasutatud lähenemist.

Lõikes 1 loetletud abikõlblikud kulud on § 6 lõikes 1 loetletud ASTRA raames toetatavate tegevuste mõttes läbivad, s.t. neid võib teha erinevate tegevuspakettide raames. Erandiks on punktides 8-9 nimetatud kulud, mida võib teha ainult doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse suurendamise tegevuspaketis, ja punktis 10 nimetatud kulud, mis on abikõlblikud vaid teadus- ja õppehoonete rajamise tegevuspaketis.

Lõike 2 puhul on tegemist erisättega, mis puudutab abikõlblike kulude hüvitamist riigiabi andmise korral. Üldise grupierandi määruse artikli 26 kohaselt on abikõlblikud vaid materiaalsesse ja

immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud. Materiaalne vara on defineeritud üldise grupierandi määruse art 2 punktis 29: „materiaalne vara” — maast, hoonetest ja tootmisrajatistest, masinatest ja seadmetest koosnev vara. Immateriaalne vara on defineeritud sama määruse punktis 30: „immateriaalne vara” — vara, millel ei ole füüsilist või rahalist kehastust, näiteks patendid, litsentsid, oskusteave või muu intellektuaalomand. Sellest tulenevalt tuleb kulude abikõlblikkust hinnata vastavalt eelnimetatud definitsioonidele. ASTRA määruse § 6 lõike 1 punktide 1, 5 ja 7 tegevuste kontekstis võib näidiseks tuua järgmised abikõlblikud kulud: seadmete ja aparatuuri ost; konkreetse investeeringuga seotud immateriaalse vara kulu (nt litsents); õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamise ja kaasajastamisega seotud kulud, sh teadus- ja õppeaparatuuri, tarkvara, andmebaaside ja litsentside soetamise kulud; teadus- ja õppehoonete rajamise kulud, sh ehitusprojekti koostamise, tehnovõrkude väljaehitamise, tehnosüsteemide ehitamise, siseviimistlemise, sisustamise kulud jt.

Lõike 3 punktides 1-10 on toodud mitteabikõlblike kulude loetelu, mis lisandub ühendmääruse § 4 loetletud mitteabikõlblikele kuludele. ASTRA on suunatud teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide struktuursete muudatuste ja arenguhüppe toetamisele, millest tulenevalt ei kaeta amortisatsioonikulud ega olemasoleva õppe- ja teadustöö infrastruktuuri ja hoonete jooksva või regulaarse käigushoidmise, korrashoiu ja remondikulud. Ei toetata liiklusvahendite ostu, rentimist ega liisimist, kuid erandiks on siinkohal spetsiaalsed teadustöö tegemiseks või õppe läbiviimiseks kohandatud liiklusvahendid, mille rendi-, soetamise ja liisimise kulud on abikõlblikud (lg 1 p 2 nimetatud kulude raames). Ei toetata hoonestatud ja hoonestamata maa ostu ning esinduskulusid ja kingituste kulusid. Mitteabikõlblikeks loetakse üliõpilaste stipendiumid, välja arvatud juhul, kui tegemist on doktorandistipendiumiga, mida makstakse doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamisele suunatud tegevuste elluviimise raames ning lõike 1 punktis 9 sätestatud tingimustel. Seejuures ei toetata akadeemilisel puhkusel viibivate üliõpilastega seotud kulusid (nt sõidukulud, osavõtutasud jms), erandi moodustavad siin vaid Ülikooliseaduse § 22 lõikes 10 nimetatud: 1) keskmise, raske või sügava puudega isikud või 2) alla 3-aastase lapse või puudega lapse vanemad või eestkostjad või 3) aja- või asendusteenistuse läbimise tõttu akadeemilisel puhkusel viibivad isikud, kes osalevad õppetöös ja kel on „Ülikooliseaduse“ kohaselt õigus osaleda õppetöös ka akadeemilise puhkuse ajal. Doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamisele suunatud tegevuste elluviimise raames ei ole abikõlblik ka doktorantidele doktorikoolis osalemise eest tasu maksmine. See tähendab, et doktorandile makstav tasu ei või olla hüvitiseks doktorikooli tegevustes osalemise eest, nt osavõtu eest seminaridel. Samas kui doktorant teeb teadustööd nooremteaduri ametipositsioonil või töötab mõnel muul ametipositsioonil, on lubatud talle tasu maksta tehtud töö eest, nt konverentsi korraldamise eest vms. Doktorantidele doktorikoolides osalemise eest tasu maksmine on peetud oluliseks välja tuua mitteabikõlbliku kuluna, kuna seda praktiseeritakse rahvusvaheliselt ning on rahastatud ka perioodil 2004-2006 toetatud doktorikoolide kaudu. Üliõpilase juhendamisprotsessis osalevate Eesti (kaas)juhendajate või konsultantide juhendamise tasusid ei hüvitata, erandiks on vaid juhud, kus (kaas)juhendamine või konsulteerimine toimub teises asutuses. Üliõpilastel on eestikeelsetel õppekavadel õppimine tasuta, õppekulude hüvitamise kohustus tekib edasijõudmatuse tõttu, mille toetamist peame ebaotstarbekaks. Rahvusvaheliste õppekavade puhul toetatakse ASTRA-st õppekavade arendust, üliõpilaste õppekulude hüvitamise toetamine tähendaks sisuliselt toelrahastamist. Õppekulude mõiste tuleneb Ülikooliseadusest. Mitteabikõlblikud on „Ülikooliseaduse“ § 13³ alusel nõutavate õppekulude hüvitamine.

Mitteabikõlblike kulude määratlemisel on arvestatud ka võimaliku dubleeriva efekti vältimist nende tegevuste puhul, mida saab katta teistest rakenduskava meetmetest või riiklikest vahenditest. Nt üliõpilaste stipendiumeid kaetakse teiste rahastusskeemide alusel (riiklikud toetused, rakenduskava meetmed).

Lõige 4 sätestab kulude abikõlblikuks lugemise üldised tingimused. Ühendmäärus sätestab, et kulu peab olema põhjendatud, tõendatud, tegelikult tehtud ja makstud abikõlblikkuse perioodil. Juhul, kui rahastatav projekt on seotud puhastulu teenimisega, järgitakse ühendmääruse § 5 sätestatut. Puhastulu tuleb arvestada näiteks taristu kasutada andmisel ja teenuste osutamisel. ASTRA-s võetakse puhastulu arvestamisel aluseks diskonteeritud meetod, võttes arvesse tegevuse sektorile asjakohast võrdlusperioodi ja vastava investeeringuliigi eeldatavat kulutasuvust.

§ 8 sätestab, et projekti abikõlblikkuse periood määratakse taotluse rahuldamise otsuses, kuid see peab jääma ajavahemikku 1. jaanuar 2014 kuni 31. august 2022. Üldjuhul peaksid esitatava projekti tegevused olema planeeritud kuni aastani 2020, mitte kauem. Pikaajalised jätkuva iseloomuga tegevused, nt välisõppejõudude kaasamine rahvusvahelistumise edendamiseks, doktoriõppe

efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmiseks tehtavad tegevused, võivad kesta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni.

Juhul, kui kulused on tehtud enne toetuse taotluse esitamise kuupäeva, peavad need olema taotluses eraldi näidatud. Kulude tegemine (abikõlblikkus) enne taotluse esitamise kuupäeva on ASTRA puhul põhjendatud eelkõige seoses õppe- ja teadushoonete rajamisega, mis vajavad ettevalmistavate tegevuste elluviimiseks pikemat aega (nt kui mõni asutus on juba varem välja kuulutanud õppe- või teadushoone arhitektuurivõistluse). Riigiabi puhul ei tohi taotleja alustada projektiga seotud tegevusi ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele.

§ 9 sätestab taotletava toetuse piirsummade ja osakaaluga seonduva.

Lõikes 1 täpsustatakse taotletava toetuse minimaalne summa. Kehtib põhimõte, et iga asutus esitab ühe projekti, mis väljendab asutuse terviklikku arendusplaani. Taotletava toetuse alampiiri seadmise eesmärk on kindlustada selliste ettepanekute esitamine, mis on piisavalt terviklikud, kompleksed ja sisukad, et vältida toetuse andmisel tegevuste ja vahendite killustamist.

Lõikes 2 täpsustatakse maksimaalset osakaalu eelarvest, mis suunatakse õppe- ja teadushoonete rajamiseks. Maksimaalseks osakaaluks on kuni 44% ASTRA kogueelarvest (kuni 57 000 000 eurot). Maksimaalse osakaalu seadmine on seotud rakenduskava tingimusega: „Hoonete ehitamist toetatakse väga üksikutel ja põhjendatud juhtudel (arvestades nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade ning kõrghariduse vastutusvaldkondade arenguvajadusi). Kõiki infrastruktuuri investeeringuid käsitletakse kooskõlalisesena teadus- ja õppetegevuse kvaliteedi ja inimressursi arendamise tegevustega.“ Piirangu seadmine võimaldab seda printsiipi järgida ning asetada tugevam rõhuasetus teadus- ja õppetegevuse kvaliteedi ja inimressursi arendamisega seotud tegevustele.

Lõikes 3 seatakse taotletava toetuse ülempiir ASTRA sisutegevustele, s.t. § 6 lõike 1 punktides 2-7 nimetatud tegevustele, jättes kõrvale õppe- ja teadushoonete rajamise tegevused (§ 6 lg 1 p 1). Hoonete puhul taotletava toetuse ülempiiri ei kehtestata. Sisutegevuste osas lähtutakse asutusepõhisest ülempiirist: taotletava toetuse ülempiir määratakse igale teadus- ja arendusasutusele ja kõrgkoolile proportsionaalselt lähtuvalt perioodil 2010-2014 asutusele eraldatud teaduse baasfinantseerimise ning kõrghariduse riikliku koolitustellimuse (RKT) ja tegevustoetuse mahtudest. Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) haldusalas mitteolevate kõrgkoolide taotletava toetuse ülempiiri leidmisel lähtutakse proportsionaalselt HTM poolt vastaval perioodil eraldatud RKT ja tegevustoetuse keskmisest summast üliõpilase kohta.

Nii teaduse kui kõrghariduse finantseerimise mahud annavad võrdselt 50% taotletava toetuse ülempiirist, kuid asutused ei ole kohustatud arvestuslikku proportsiooni ettepaneku koostamisel järgima, sisemine jaotus teadus- ja kõrgharidusvaldkonda puudutavate tegevuste ja eelarve osas on asutuse otsustada. Asutusepõhine ülempiiri seadmine võimaldab toetuse eraldamisel arvestada asutuste eripärasid, sh hõlmatust teadus- või õppetegevusega, asutuse suurus, vastutusvaldkondade ulatust jm. Asutuste taotletava toetuse ülempiiride summa on 20% suurem ASTRA toetuse eelarvest. Taotletavale toetusele ülempiiride seadmine aitab kaasa asutuste poolt realistlike taotluste esitamisele ja vähendab administratiivkoormust ettepanekute hindamisel. Igale asutusele määratud taotletava toetuse ülempiir teatatakse asutustele ettepanekute kogumise väljakuulutamisel (§ 10 lg 2). Rakendusasutusele jääb põhjendatud juhtudel õigus suurendada asutuse taotletava toetuse ülempiiri, nt juhul, kui asutus soovib teise asutusega ühineda. Asutuste lõplikud toetussummad kujunevad siiski sõltuvalt projektide hindamise ja läbirääkimiste tulemustest, mida on lähemalt kirjeldatud § 14 juures.

Lõikes 4 sätestatakse toetuse osakaaluks kuni 95% abikõlblike kulude maksumusest. Toetuse maksimaalset piirmäära arvestatakse eraldi investeeringute (§ 6 lg 1 p 1) ja sisutegevuste lõikes. Sisutegevuste (§ 6 lg 1 punktides 2-7 nimetatud toetatavad tegevused) puhul toimub toetuse maksimaalse piirmäära arvestamine kogumina.

Lõikes 5 seatakse tingimuseks, et omafinantseering (vähemalt 5% abikõlblike kulude maksumusest) peab katma projekti kuludest selle osa, mida toetus ei kata.

Lõikes 6 on täpsustatud, et riigiabi puhul peavad määruse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevuste abikõlblikud kulud ja maksimaalne summa ühe toetuse saaja kohta vastama üldise grupierandi määruse artiklis 26 toodud tingimustele. Sellest tulenevalt saab majandustegevuseks kasutatavat teadusinfrastruktuuri toetada kuni 50% ulatuses, ülejäänud 50% peab olema omafinantseering.

3. peatükk Ettepaneku esitamine ja hindamine

Eelnõu 3. peatükis kirjeldatakse ettepaneku esitamist, ettepanekule esitatavaid nõudeid, hindamis- ja valikukriteeriume ning -metoodikat.

§-s 10 määratletakse ettepanekute esitajatena võimalike toetuse saajate sihtgrupp. Sihtgrupp on valitud toetuse andmise eesmärgi järgi, milleks on riigi vastutusel oleva avaliku teadus- ja arendus- ning kõrgharidussüsteemi reformimine. Toetust võivad taotleda kõik õppeasutused, kes saavad riigilt tegevustoetust, ja teadus-arendusasutused, kes on saanud riigilt teaduse baasfinantseerimise toetust. Eraõiguslikud teadus- ja arendusasutused ASTRA sihtgruppi ei kuulu, kuna tulenevalt ASTRA eesmärgist ja fookusest ei ole riik eraõiguslike asutuste puhul omanik ega vastutav asutuse eesmärkide täitmise ega asutuse arendamise eest. Teadus- ja arendusasutused kvalifitseeruvad toetuse saajatena juhul, kui nad on viimase 5 aasta jooksul ehk aastail 2010-2014 saanud riigilt teaduse baasfinantseerimise toetust. Õppeasutustest saavad HTM-lt kõrgharidusõppe läbiviimiseks tegevustoetust kõik avalik-õiguslikud ülikoolid ja 6 HTM hallatavat rakenduskõrgkooli. Riigi asutatud sihtasutuse koosseisus tegutseva kõrgkoolina saab tegevustoetust SA HITSA hallatav Eesti Infotehnoloogia Kolledž. Sihtgruppi kuuluvad ka Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused ja Sisekaitseakadeemia, keda riik toetab vastavalt Kaitse- ja Siseministeeriumi kaudu. Kokku on potentsiaalseid toetuse taotlejaid 24, millest 6 on avalik-õiguslikud ülikoolid, 9 riigi rakenduskõrgkoolid ja 9 riigi teadusasutused.

Kuna ettepanekute esitajate ring on määratletud, siis on võimalik potentsiaalseid taotlejaid teavitada ettepanekute esitamise võimalusest sihtteavitatusena (seda on ka senistel infopäevadel tehtud). Lisaks avaldatakse vastav teade ka rakendusüksuse kodulehel. Teates avaldatakse koos ettepaneku vormiga ka ASTRA-st eraldatava maksimaalse toetuse maht, ettepanekute esitamise tähtaeg ja iga potentsiaalse taotleja kohta § 9 lõike 3 alusel määratud taotletava toetuse ülempiir. Ettepaneku esitamiseks antakse aega vähemalt kaks kuud.

Ettepanekud tuleb esitada rakendusüksusele digitaalselt allkirjastatuna elektronposti teel. Rakendusüksusele antakse rakendusasutuse poolt halduslepinguga kohustus tagada ASTRA tehniline teenindamine, sh ettepanekute ja taotluste menetlemine ning hindamis- ja juhtkomisjoni töö korraldamine.

§-s 11 esitatakse nõuded esitatavale ettepanekule. Nõuded kehtivad sarnaselt nii nende ettepanekute osas, mis sisaldavad investeringuid teadus- ja õppehoonetesse (§ 6 lg 1 p 1), kui ettepanekute osas, mis selliseid investeringuid ei hõlma.

Lõike 1 punktides 1-4 esitatud nõuded tulenevad TMM § 4 lõike 1 punktides 1-4.

Kuna asutus oma ettepanekut esitades võib teha valiku § 6 lg 1 punktides 1-7 nimetatud tegevuste vahel, siis käesoleva lõike punktide 5 ja 6 alusel tuleb iga tegevuspaketi kohta eraldi esitada ka eelarve ja tegevuste väljundnäitajad. Vajadusel tuleb tegevuspakettide eelarve esitada ka jaotatuna alategevuste vahel. Nt doktorikoolide planeerimisel tuleb esitada eelarve valdkondlike doktorikoolide lõikes. Ettepanekus tuleb tegevuste väljundnäitajatele seada nii projekti lõpuks saavutatavad sihttasemed kui ka vahetasemed, mida soovitakse projektiga saavutada 2018. a lõpuks. 2019. aastal toimub ASTRA vahhindamine, kus hinnatakse projektide tegelikku edenemist võrreldes väljundnäitajatele seatud vahetasemetega. § 6 lg 1 punktides 1-6 nimetatud tegevustele määravad ettepaneku esitajad ise sobilikud, tegevuste väljundeid kõige paremini mõõtvad indikaatorid. HTM on koostöös partneritega toetatavate tegevuste jaoks välja töötanud loetelu soovituslikest indikaatoritest, mida toetuse saajad saavad kasutada. Näiteks teadus- ja õppehoonete rajamisel ning õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamisel on väljundnäitajaks üliõpilaste või teadlaste arv, kes kasutavad uut või kaasajastatud infrastruktuuri, rahvusvahelistumise tegevuspaketis ingliskeelsetel õppekavadel õppivate üliõpilaste arv õppekava kohta või korraliste välisõppejõudude või –teadlaste arv või osakaal, struktuursete ümberkorralduste läbiviimisel üliõpilaste arv õppekava kohta või haldus- ja tugitöötajate suhe akadeemilise töötaja kohta, doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi suurendamise tegevuspaketis kaitstud doktoritööde asutuseväliste (kaas)juhendajate arv, sh eristades välis(kaas)juhendajaid ja (kaas)juhendajaid ettevõtlussektorist.

§ 6 lg 1 punktis 7 nimetatud tegevuse väljundi mõõtmiseks tuleb aga ühe väljundnäitajana kohustuslikult kasutada ASTRA väljundnäitajat, milleks on toetust saavate asutustega koostööd tegevate ettevõtete arv. Soovi korral võivad asutused ka sellele tegevusele lisada täiendavaid indikaatoreid.

Punktis 7 esitatakse nõue, et projekti tegevused peavad jääma abikõlblikkuse perioodi. Projekti abikõlblikkuse periood on sätestatud käesoleva määruse §-s 8. Üldjuhul peaksid esitatava projekti tegevused olema planeeritud kuni aastani 2020, mitte kauem. Pikaajalised jätkuva iseloomuga tegevused, nt välisõppejõudude kaasamine rahvusvahelistumise edendamiseks, doktoriõppe efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmiseks tehtavad tegevused, võivad kesta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni.

Punktides 8 ja 9 esitatud nõuded tulenevad TMM § 4 lõike 1 punktides 11 ja 12. Taotletava toetuse osakaal ei tohi olla suurem kui 95% vastavalt käesoleva määruse § 9 lõikele 4. Kui projektis soovitakse toetust teadus- või õppehoonete rajamiseks (§ 6 lg 1 p 1) või õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamiseks (§ 6 lg 1 p 5), tuleb ettepanekus esitada ka vastava investeeringuobjekti (teadus- ja õppehooned, õppe- ja teadustöö infrastruktuur) edasise kasutuse plaan, mis sisaldab vastava objektiga seonduvaid täiendavaid püsikuluseid ja nende katmise allikaid alates projekti algusest kuni 5 aasta jooksul objekti valmimisest või soetamisest (arvestatakse 5 aastat alates toetuse saajale lõppmakse tegemisest). Andmed täiendavate püsikulude kohta peavad sisalduma ka VV poolt kinnitatavas investeeringute kavas. Täiendavate püsikulude selgitusena on STS seletuskirjas § 15 lõike 5 puhul öeldud, et tuleb juhinduda täiendavate kohustuste võtmise lagedest. Üldjuhul tähendab see, et asutus tohib võtta eelseisvateks eelarveaastateks rahalisi kohustusi mitte rohkem kui 50% vastava aasta kululae piirmäärast.

Lõikes 2 on kirjeldatud ettepanekule esitatavaid nõudeid, mis valdavalt tulenevad just ASTRA eesmärkidest.

Kuna iga asutus saab esitada vaid ühe ettepaneku, siis esitatav ettepanek peab olema terviklik ja arvestama asutuse pikaajalisi arenguvajadusi. Punktide 1-3 kohaselt peab ettepanek olema kooskõlas nii riiklikes strateegiates või arengukavades ja asutuse strateegiates või arengukavades püstitatud eesmärkide või ülesannetega. Riiklike strateegiatena ei peeta silmas mitte ainult § 1 lõikes 2 nimetatud strateegiaid, vaid ka vastava asutuse vastutusvaldkonnaga seotud strateegiaid. Näiteks „Eesti taastuvenergia tegevuskavas aastani 2020“ on seatud tegevussuunad interdistsiplinaarseks teadus- ja arendustegevuseks biomassi ja -energia kasutamise edendamisel. Ettepanekus tuleb kirjeldada probleemipüstitust ehk asutusesiseseid probleeme ja vajadusi, arengu kitsaskohti, mille puhul asutus saab ise olukorda lahendada, koos asutuse arenguks kavandatavate tegevuste põhjendusega (milliseid lahendusi nähakse, mida tahetakse selleks teha), analüüsidest nii hetkeolukorda kui kavandatavate tegevuste mõju ja seda, kuhu tahetakse projekti tulemusel jõuda (tulemused). Analüüsidest tuleb mh arvestada demograafiliste trendidega (üliõpilaste arvu vähenemine, teadlaskonna vanuseline struktuur), tööturu ootustega lõpetajate oskustele ning õpetatavatele valdkondadele, asutuse majandusliku jätkusuutlikkuse ja valdkonnaga seotud arengu ootustega, mh arvestades struktuurimuudatuste (ühinemine, sisemised muudatused) võimalusi. Analüüsidest tuleb näidata, kuidas kavandatavad tegevused tugevdavad asutuse keskendumist vastutusvaldkondadele ja täidavad asutuse nn kolmandat missiooni, ühiskonna teenimist (koostöö ettevõtjatega jms). Selleks, et saavutada eraldatava toetuse võimalikult suurt mõju, eeldatakse, et ülikoolide poolt kavandatavad tegevused toetavad nii kõrghariduse kui teaduse eesmärke. Lähtuvalt juba rakenduskavas kirjeldatud sekkumistega käsitletakse kõiki teadus- ja õppehoonetesse tehtavaid investeeringuid kooskõlas teadus- ja õppegevuse kvaliteedi ja inimressursi arendamise tegevustega, mis eeldab, et ettepanekus kirjeldatakse seoseid teadus- ja õppehoonete rajamise ja teiste toetatavate tegevuste vahel.

Parima sisendi asutuste arenguvajaduste kohta annavad välishindamised. Õppeasutuste välishindamist teostatakse institutsionaalse akrediteerimise kaudu, teadus- ja arendustegevuse valdkondade välishindamisi tehakse sihtevalveerimiste vormis. Lisaks teostab Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur õppekavagruppide kvaliteedi hindamist. Kõigi nimetatud hindamiste puhul antakse asutustele parendamissoovitusi, mille arvestamine (kui hindamised on asutuses toimunud) on ettepaneku koostamisel vägagi asjakohane.

Punkti 4 kohaselt tuleb projektis kirjeldada panust ettevõtetega tehtava koostöö arendamise, panus võib olla nii otsene kui koostööle eeldusi loova või toetava mõjuga. Juhul kui projekti ei hõlmata § 6 lõike 1 punktis 7 nimetatud ettevõtetega koostöö arendamise tegevuspaketti, tuleb ettepanekus kirjeldada, kuidas kavandatud teised tegevused aitavad luua ettevõtetega tehtavale koostööle eeldusi või omavad sellele selget toetavat mõju. Seoseid nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondade arendamisega peavad kirjeldama need asutused, kelle vastutusvaldkonnad on seotud nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondadega.

Rakenduskavas kirjeldatud sekkumiste kohaselt toetatakse kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste institutsionaalseid reforme, et suurendada nende vastavust majanduse ja ühiskonna vajadustele. Struktuursete reformide tegemisel on üheks võimaluseks asutuste ühinemine, et tagada valdkonna jätkusuutlikkus. Kui ettepaneku esitajal on kavatsus teise asutusega ühineda, siis kavatsuse tõepärasuse ja realistlikkuse hindamiseks on punkti 5 kohaselt vaja esitada ühineda kavatsevate asutuste kahepoolne eellepe või otsus.

Punktis 6 nimetatud nõue koostööpartnerit puudutava eelleppe esitamise kohta on kindlasti asjakohane doktoriõppe tegevuste hindamiseks (mida tuleb teha asutuste koostöös), samuti võib see olla asjakohane

§ 6 lg 1 punktis 7 nimetatud tegevuste puhul (koostöö arendamine ettevõtetega) ja võib puudutada ka teisi tegevusi (nt ühisõppekavade arendamine).

Punktis 7 tuleb esitada kinnitus, et ettepaneku esitaja on teadlik nõudest, mille kohaselt projekti raames soetatud vara abil ja arendustegevuse tulemusena erasektorile teenuste osutamise korral tuleb seda teha üksnes turutingimustel. Antud nõue on seotud eelnõu § 6 lõikega 6, mis on täpsemalt käsitletud käesoleva seletuskirja osas, mis puudutab § 6 lõike 6 kohta antud selgitusi.

Punktis 8 nõutud finantsanalüüs on vaja esitada üle 1 000 000 euro abikõlbliku kogumaksumusega tulu teeniva projekti puhul, et hinnata projektide puhastulu teenimise võimalusi ja toetuse vajadust. Võib eeldada, et ASTRA raames ei ole tulu teenivad projektid üldjuhul võimalikud, kuid siiski võivad esineda, mistõttu selliseid juhtumeid puudutav regulatsioon peab olema määrukses ette nähtud. Seega, kui tegemist on üle 1 000 000 eurose projektiga, mille puhul võib eelnevalt hinnata tulu teenimise võimalust (nt ehitus, aparatuur, kindla turuga teenuste väljatöötamine), tuleb koos ettepanekuga esitada finantsanalüüs. Analüüs peaks hõlmama neid projekti osasid, kus tulu on eelnevalt hinnatav, nt kui ettepanek hõlmab aparatuuri soetamist, doktorikoolide tegevusi ja teisi sisutegevusi, tuleks analüüsida ainult aparatuuri osa.

Punktis 9 on sätestatud, et juhul kui toetust kasutatakse majandustegevuseks, peab ettepanek sisaldama vastavaid andmeid majandustegevuse ulatuse kohta, mille alusel oleks võimalik hinnata, kas sellise tegevuse aastane maht ületab 20% teadusuuringute infrastruktuuri üldisest aastasest mahust. Vastavalt komisjoni üldise grupierandi määruse nr 651/2014 preambula punktile 49, kui taristut kasutatakse peaaegu täielikult mittemajanduslikuks tegevuseks, võib selle rahastamine olla kogu ulatuses riigiabi eeskirjadest väljaspool, eeldusel, et seda kasutatakse selgelt kõrvaliseks majandustegevuseks, s.t. tegevuseks, mis on otseselt seotud ja vajalik taristu toimimiseks või lahutamatu seotud peamise mittemajandusliku tegevusega, ning tegevuse ulatus on piiratud. Tingimus loetakse täidetuks, kui majandustegevus kasutab samu sisendeid (nt materjalid, varustus, tööjõud ja põhikapital) kui mittemajanduslik tegevus ning sellisele tegevusele aastas eraldatud maht ei ületa 20% teadusuuringute taristu üldisest aastasest mahust. Eeltoodust tuleneb ettepaneku esitajale kohustus vastavate andmete esitamiseks, et oleks võimalik juba ettepaneku menetlemise käigus kontrollida, kas vastav tingimus on täidetud. Siiski võiks eeldada, et arvestades ASTRA sihtgruppi, kelleks on riigi ja avalik-õiguslikud teadus- ja arendusasutused ja kõrgkoolid, ei ole nende hulgas selliseid asutusi, mille puhul majanduslik tegevus võiks ületada 20%.

Punktide 10 ja 11 kohaselt tuleb ettepanekus kirjeldada kavandatavate tegevuste mõju võrdsete võimaluste tagamisel lähtuvalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1303/2013 artiklist 7 „Meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamine ja mittediskrimineerimine“. Samuti tuleb tegevuste elluviimisel järgida sama määruse artikli 8 „Säästev areng“ nõudeid.

§-s 12 on kirjeldatud ettepaneku nõuetele vastavaks tunnistamise protsessi, mida järgitakse sarnaselt nii nende ettepanekute osas, mis sisaldavad investeringuid teadus- ja õppehoonetesse (§ 6 lg 1 p 1), kui ettepanekute osas, mis selliseid investeringuid ei hõlma.

Nõuetele vastavaks tunnistatakse ettepanek, mis vastab § 11 lõigetes 1 ja 2 esitatud nõuetele (nõuded ettepanekule) ja § 10 lõikes 1 nimetatud ettepaneku esitaja nõuetele. Kui ettepanekus leitakse puudusi, antakse sellest ettepaneku esitajale teada ja kui leitud puudust on võimalik kõrvaldada, antakse võimalus puuduse kõrvaldamiseks. Puuduse kõrvaldamiseks antav tähtaeg sõltub puuduse kõrvaldamisele kuluvast realistlikust ajast. Kui ettepanek ei vasta § 11 lõigetes 1 ja 2 ja § 10 lõikes 1 sätestatud nõuetele ning puudusi ei kõrvaldata antud tähtaja jooksul, tunnistatakse ettepanek nõuetele mittevastavaks. Sel juhul ei esitata ettepanekut ka edasisele hindamisele. Ettepaneku esitaja teavitamine on kirjeldatud käesoleva määruse §-s 17.

§-s 13 kirjeldatakse ettepanekute hindamiskomisjoni ja ASTRA juhtkomisjoni moodustamist ja ülesandeid.

Ettepanekute hindamiskomisjoni moodustab rakendusüksus rakendusasutuse ettepanekul. Hindamiskomisjoni liikmed ja hindamisse kaasatud eksperdid peavad olema kompetentsed, erapooletud ja vastama teistele STS § 21 lõikes 4 toodud nõuetele. Hindamiskomisjoni kaasatakse ka ettevõtjate esindajaid.

ASTRA paremaks elluviimiseks moodustab rakendusüksus rakendusasutuse ettepanekul ASTRA juhtkomisjoni, mille ülesandeks on ASTRA tulemuslikkuse jälgimine rakendusüksuse poolt esitatud projektide aastaaruannete kokkuvõtete põhjal, ASTRA vahehindamine 2019. aastal ja rakendusüksusele ettepanekute tegemine, mis aitavad ASTRA-t paremini ellu viia. Juhtkomisjoni koosseisu arvatakse ka hindamiskomisjoni liikmeid, et tagada projektide objektiivne seire.

§ 14 kirjeldab ettepanekute hindamist, hindamiskriteeriume ja valikumetoodikat.

Lõige 1 sätestab, et hindamine viiakse läbi vastavalt hindamisjuhendile, mis avalikustatakse hiljemalt ettepanekute kogumise väljakuulutamisel. Hindamisjuhendi koostab rakendusüksus, kooskõlastades selle rakendusasutusega.

Lõigetes 2-4 täpsustatakse, milliseid toetatavaid tegevusi milliste hindamiskriteeriumite alusel hinnatakse. Ettepanekud võivad koosneda kahest osast: hoonete rajamist ja teisi kavandatavaid tegevusi (sisutegevusi) puudutav osa esitatakse sel juhul ühes ettepanekus, kuid tegevuste lõikes eristatult. Hoonete ja sisutegevuse osa hinnatakse eraldi, et oleks võimalik arvestada tegevuste eripära.

Kui ettepanek sisaldab toetuse taotlust teadus- ja õppehoonete rajamiseks, hinnatakse seda osa nelja hindamiskriteeriumi alusel. Kui ettepanek sisaldab toetuse taotlust sisutegevuste jaoks, hinnatakse seda osa viie hindamiskriteeriumi alusel. Olulisimad on tegevuse mõju, põhjendatuse ja vastutusvaldkondade arendamise, nutika spetsialiseerumise tugevdamise ja ühiskonna teenimise võimekuse kasvu panustamise kriteeriumid, millele on seatud suurim osakaal. Kriteeriumite sisu on üldjoontes sarnane, kuid mõningate eranditega arvestab hoonete ja sisutegevuste eripärasid (nt hoonete puhul olulised hoone kasutamise seotud näitajad). Sisutegevuste puhul on lisatud viies kriteerium, et arvestada ASTRA toetuse andmise fookusi, seejuures anda hindamisprotsessi käigus eelistus ettepanekutele, mis hõlmavad ettevõtete koostöö arendamist.

Hindamiskriteeriumid on kooskõlas seirekomisjoni poolt kinnitatud kohustuslike kriteeriumitega:

Tegevus	Hindamiskriteerium	Sisu lühikirjeldus	Vastavus seirekomisjoni kriteeriumile
Hooned Sisutegevused	1a) tegevuse eeldatav mõju ASTRA eesmärkide saavutamisele; 1b) tegevuse suunatus riiklike ja asutuse strateegiliste eesmärkide täitmisele, sh meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamisele ning säästvate arengule, kvalitatiivse mõjuga muudatuste saavutamisele ning teadus- ja kõrgharidussüsteemi efektiivsuse kasvule	sh panustamine riiklikesse ja asutuse strateegiasse ja arengukavadesse, arenguhüppe toetamise ja kvalitatiivne mõju asutuse arengule, teadus- ja kõrgharidussüsteemi efektiivsuse kasvu jne	1. Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele
Hooned Sisutegevused	2a) tegevuse põhjendatus, sh probleemipüstituse põhjendatus, tegevuse väljundite ja tulemuse realistlikkus ja optimaalsus; 2b) tegevuse põhjendatus, sh probleemipüstituse põhjendatus, toetatavate tegevuste väljundite ja tulemuste realistlikkus.	sh investeeringu vajaduse põhjenduse/probleemipüstituse asjakohasus (hoonete puhul koos hoone kasutamisega seotud näitajatega), tegevusplaani ja ajakava realistlikkus, kavandatavate tegevuste omavaheline seostatus (hoonete puhul seostatus kavandatavate sisutegevustega) jne.	2. Projekti põhjendatus

Hooned Sisutegevused	3) tegevuse eelarve realistlikkus ja kuluefektiivsus	sh eelarve põhjendatus, taotleja jätkusuutliku arengu toetamine ja võimekus täiendavate püsikulude katmiseks jne	3. Projekti eelarve realistlikkus ja kuluefektiivsus
Hooned Sisutegevused	4) tegevuse teostatavus ja ettepaneku esitaja suutlikkus projekti ellu viia	sh projekti elluviimiseks vajalik kompetents ja kogemus, koostöö, juhtimise ja tegevuse korralduslik tase, finants- ja administratiivne võimekus jne	4. Projekti teostatavus ja toetuse taotleja/saaja (ja partnerite) suutlikkus projekti ellu viia
Sisutegevused	5) tegevuse panus vastutusvaldkondade tugevdamisse, nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondade arenguvajaduste täitmisel ning asutuse ühiskonna ja majanduse huvide teenimise võimekuse kasvatamisse, sh koostöö arendamisse ettevõtetega	sh panus asutuse vastutusvaldkondade tugevdamisse, kasvab asutuse võimekus pakkuda ettevõtetele vajalikku sisendit teadmismahuka ettevõtluse arenguks ja innovatsiooniks, panustamine nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondade arenguvajaduste täitmisel jne	1. Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele

Seirekomisjoni 5. kriteerium „Projekti mõju läbivatele teemadele (regionaalsele arengule, keskkonnahoiule, kodanikuühiskonna arengule, võrdsete võimaluste tagamisele, ühtsele riigivalitsemisele või infotühiskonna edendamisele)“ on osaliselt integreeritud sisutegevuste puhul 1. kriteeriumi koosseisu hinnates tegevuse suunatust meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamisele ning säästvale arengule. Teisi läbivaid teemasid ei ole eraldiseisvalt sisse arvatud, kuna toetuse andmise eesmärk ei ole läbivate teemade mõju tagada ega tugevdada. Läbivate teemade analüüs sisaldub seletuskirjas eraldiseisvalt ning kajastab võimalikku mõju läbivate teemade puhul, millega on eelnevalt kaardistatud puutumus (vt IV Määruse mõjud).

Lõige 5 täpsustab hindedkaala ja hinnete sammu. Ettepanekuid hinnatakse sõltumata tegevustest samal põhimõttel.

Lõige 6 sätestab, et hoonete osa hindamisel on lävendid seatud kolmele kriteeriumile, sisutegevuste osa hindamisel kahele kriteeriumile. Lävendiks on mõlemal juhul ja kõikide kriteeriumite puhul keskmine hinne 3 punkti, mis tähistab hindamiskaala mõttes keskmist taset. Iga kriteeriumi keskmine hinne kujuneb erinevate hindajate poolt antud hinnete aritmeetilise keskmisena. Lävendid on seatud kriteeriumitele, mille puhul teatud taseme ja tingimuste olemasolu on tegevuste tulemuslikkuse ja teostatavuse osas määrava tähtsusega. Tulenevalt alustingimusest, mille järgi investeringuid teadus- ja õppehoonetesse tehakse seostatuna sisutegevustega (vt määruse § 6 lg 3), siis juhul kui ettepanek sisaldab nii hoonete kui sisutegevuse osa ning hindamise käigus ei ületa sisutegevuste osa seatud lävendeid, ettepanekut tervikuna investeringute kavasse ei arvata. Kui ettepanek sisaldab nii hooneid kui sisutegevusi ja vaid hoonete osa ei ületa lävendeid, siis on võimalik vaid sisutegevusi hõlmava osa toetamine.

Lõige 7 täpsustab, kuidas arvutatakse kriteeriumitele hindepunktid ja koondhinded. Metoodika kehtib nii hoonete kui sisutegevuste osa hindamisel.

Lõikes 8 on viidatud läbirääkimiste faasile. Läbirääkimiste faas on protsessi lisatud selleks, et suunata ettepanekuid enam ASTRA eesmärke täitvaks (sh suunata tegema koostööd ettevõtetega), samas annab see võimaluse läbi rääkida kavandatavate tegevuste mahu ja maksumuse osas. Pärast läbirääkimisi on asutustel võimalik esitada täiendatud ettepanek, mis arvestab läbirääkimiste tulemusi, kuid läbirääkimised ei mõjuta antud hindepunkte ja tekkinud lävendit ületanud ettepanekute nimekirja, vaid võimaldavad täpsustada rahastamise tingimusi. Täiendatud ettepanekuid uuesti ei hinnata. Täiendatud ettepanekud on hiljem aluseks toetuse taotluste ettepanekule vastavuse kontrollimisele (vt § 21-22).

Lõigetes 9-10 kirjeldatakse, et toetussummad kujunevad hindamisprotsessi ja läbirääkimiste tulemusel. Põhjendatud juhtudel võib hindamiskomisjon seada ettepanekus kirjeldatud projektidele täiendavaid tingimusi. Põhjendatud juhuks on eelkõige ettepaneku esitaja poolt hindamiskomisjoni eelnevalt tehtud märkuste või ettepanekutega mitteamustamine või osaline arvestamine. Tingimustega rahuldamise ettepaneku tegemisel antakse ettepaneku esitajale võimalus avaldada selle kohta oma arvamust. Arvamuse avaldamiseks antakse ettepanekute esitajatele võimalus juba läbirääkimiste etapis.

Lõigetes 11-12 on kirjeldatud, mis on hindamisprotsessi tulemus: hindamiskomisjon esitab rakendusüksusele lävendid ületanud ettepanekute nimekirja, läbirääkimiste protokoll, mis on ettepaneku esitajatele siduv, ja hindamisraportid. Lävendit ületanud ettepanekutes sisalduvaid projekte rahastatakse ASTRA eelarve piires.

Lõige 13 sätestab, et investeeringute kavasse arvatakse ainult need projektid, mis hõlmavad teadus- ja õppehoonete rajamist. Hindamiskomisjon esitab motiveeritud ettepaneku nende projektide arvamiseks investeeringute kava eelnõusse või jätta projekt investeeringute kavast välja.

Lõige 14 sätestab, et ettepanekud, mis ei hõlma investeeringuid teadus- ja õppehoonetesse, kiidetakse hindamiskomisjoni poolt heaks ning nende projektide kohta võib taotleja esitada taotluse otse rakendusüksusele vastavalt § 18 kirjeldatud korrale. Neid projekte ei kanta investeeringute kavasse. Hindamiskomisjoni heakskiitmise järel teeb rakendusüksus otsuse ettepaneku lävendit ületanud ettepanekute nimekirja arvamise kohta ja teavitab sellest ettepaneku esitajat.

Lõikes 15 täpsustatakse, et kui ettepanekut, mis ei sisalda teadus- ja õppehoonete rajamist, ei arvata lävendit ületanud ettepanekute nimekirja, teeb rakendusüksus ettepaneku rahuldamata jätmise otsuse ning sellest teavitatakse ettepaneku esitajat vastavalt § 17 kirjeldatud korrale.

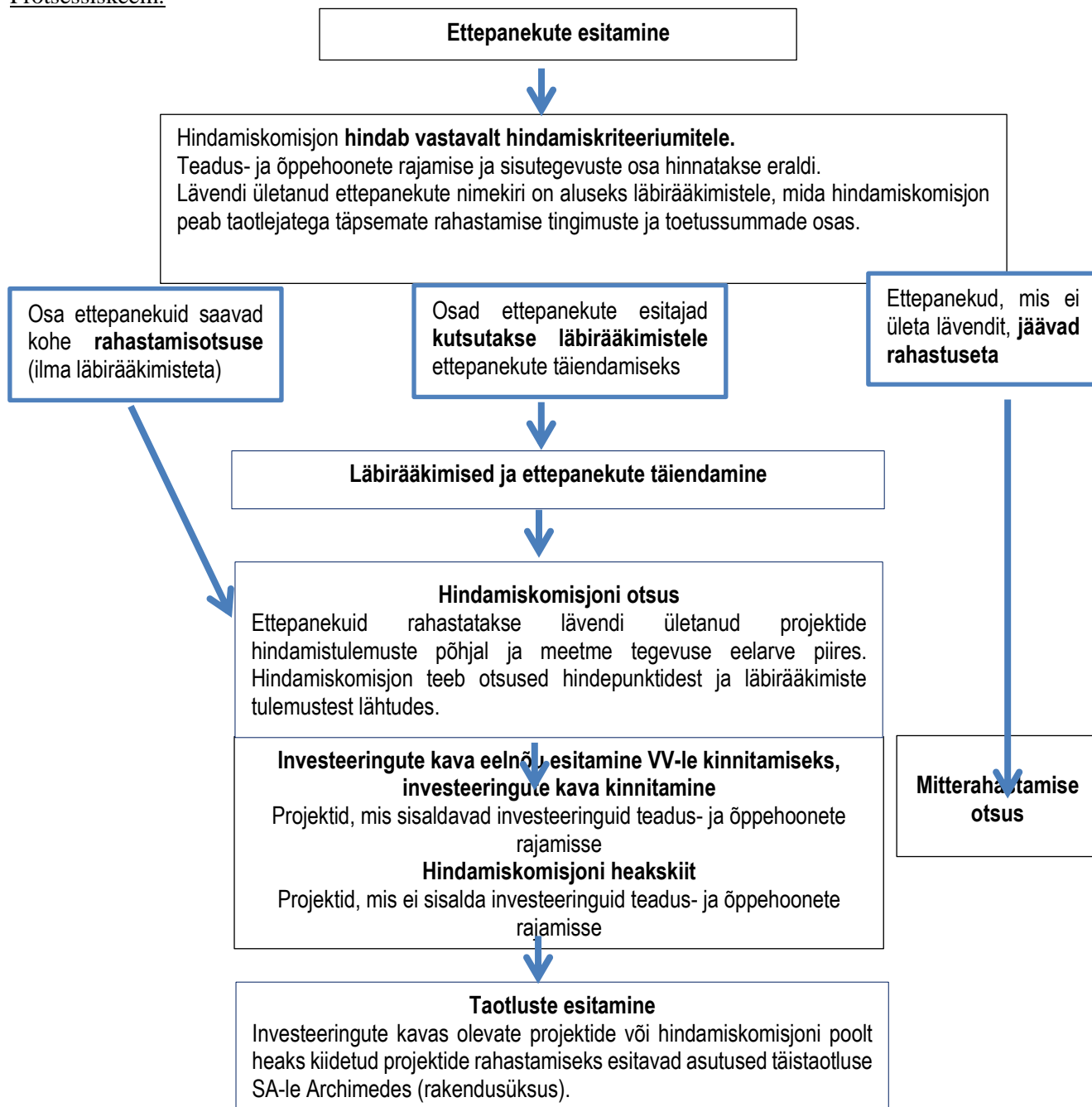
Lõikes 16 sätestatakse, et juhul, kui hindamiskomisjoni ettepanekuid pole arvestatud, rakendatakse § 17 sätestatut.

4. peatükk Investeeringute kava koostamine, muutmine ja meetme tegevuse vabade vahendite eraldamine

Eelnõu 4. peatükis kirjeldatakse investeeringute kava koostamist, muutmist ja meetme tegevuse vabade vahendite eraldamise korda.

§-s 15 öeldakse, et investeeringute kava koostatakse ainult nende projektide kohta, mis hõlmavad teadus- ja õppehoonete rajamist. Investeeringute kava eelnõu koostab rakendusasutus ja esitab selle Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks.

Protsessiskeem:

§-s 16 on kirjeldatud investeeringute kava muutmise võimalusi ja meetme tegevuse vabade vahendite eraldamise korda.

Lõigetes 1 ja 2 on kirjeldatud, et investeeringute kava muutmist võib alata rakendusasutus kas iseseisvalt või rakendusüksuse ettepanekul. Tõenäoline investeeringute kava ja ettepanekute muutmine toimub pärast 2019. a projektide vahhindamist, vastavat protsessi on kirjeldatud §-s 25. Investeeringute kava või otse pärast hindamist hindamiskomisjoni poolt heaks kiidetud ja rakendusüksusele esitatud projektide taotluse rahuldamise otsuseid on vaja muuta ka juhul, projekti alustamine viibib. Sel juhul arvatakse projekt investeeringute kavast välja või võib rakendusüksus teha taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse. Samuti antakse alus investeeringute kava täiendamiseks meetmesse vahendite lisandumisel.

Lõigetes 3-5 on kirjeldatud võimalusi investeringute kava või otse rakendusüksusele esitatud projektide loetelu täiendamiseks. ASTRA avamisel on võetud eesmärgiks katta ASTRA eelarve kogumahu. Investeringute kava või ettepanekute täiendamine on võimalik, kui meetmesse on tekkinud vabanenud vahendeid tulenevalt projektide alustamata jätmisest, katkestamisest, toetuse kasutamisest vähemas mahus või vahehindamise tulemusena toetussummade vähendamisest.

Tulenevalt meetme vabade vahendite mahust ja vahehindamise tulemustest jääb rakendusasutusele otsustusõigus, kas:

1) kuulutada välja täiesti uus ettepanekute kogumise voor. Sel juhul võivad toetust taotleda ka need asutused, kes esimeses ettepanekute kogumise voorus üldse ei osalenud või osalesid, kuid nende ettepanekut ei arvatud investeringute kavasse või ei kiidetud hindamiskomisjoni poolt heaks;

2) kuulutada välja osaline ettepanekute kogumise voor, kus näiteks toetust võivad taotleda ainult juba toetust saanud asutused;

3) kuulutada välja suunatud ettepanekute kogumise voor, suunates toetuse vaid teatud ASTRA eesmärkide saavutamiseks ja tegevuste toetamiseks või suunates toetuse teatud valdkondade toetamiseks.

Sisendi osaliseks või suunatud ettepanekute kogumiseks võib saada vahehindamise tulemustest. Uue, osalise ja suunatud ettepanekute kogumise vooru puhul lähtutakse käesoleva määruse §-dest 10-12 ja 14.

4) Rakendusasutus võib teha rakendusüksusele ettepaneku täiendava toetuse taotlusvooru väljakuulutamiseks. Täiendavat toetust võib taotleda nendele projektidele, milles on tegevused hangete tulemusena kallinenud (nt ehitushanked või õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamise hanked), toetatud projektis kirjeldatud tegevuste väljundid on saavutatud ja taotleja esitab põhjendatud ettepaneku juba toetatud tegevuse jätkamiseks või laiendamiseks või taotletakse toetust projektidele, mille tegevuste laiendamine tuleneb riigi strateegilistest prioriteetidest.

Investeringute kava muutmise eelnõu esitab Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks rakendusasutus.

Eelnõu § 17 sätestab investeringute kavasse mitteamisest ja ettepaneku rahuldamata jätmise otsusest teavitamise korra. Kui projekti ei arvata investeringute kavasse, teeb rakendusasutus rakendusüksuse ettepaneku alusel kavasse arvamata jätmise otsuse. Kui investeringute kavasse ei arvata riigiasutuse projekti, teavitab rakendusasutus seda riigiasutust vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 15 lõikele 7. Kavasse arvamata jätmise otsusest teavitatakse ettepaneku esitajat ja rakendusüksust viivitamatult pärast kavasse arvamata jätmise otsuse tegemist. Kui tegemist on ettepanekutega, mis ei sisalda investeringuid, teeb rakendusüksus ettepaneku rahuldamata jätmise otsuse, milles teavitatakse ettepaneku esitajat viivitamatult.

Eelnõu 5. peatükis

kirjeldatakse taotluse esitamise tingimusi, sätestatakse nõuded taotlejale, partnerile, taotlusele ja kohustused taotlejale.

Eelnõu § 18 sätestab taotluste esitamise seadusega seonduva. Taotleja saab rakendusüksusele esitada taotluse nii investeringute kavas sisalduva investeringuid sisalduva projekti kohta kui ka hindamiskomisjoni poolt heakskiidu saanud projekti kohta, mis ei sisalda investeringuid. Taotlus tuleb rakendusüksusele esitada hiljemalt 6 kuu jooksul investeringute kava kinnitamisest Vabariigi Valitsuse poolt või hindamiskomisjoni poolt heakskiidu saamist (rakendusüksuse poolt teate saatmisest ettepaneku lävendit ületanud ettepanekute nimekirja arvamise kohta). Põhjendatud juhtudel ja rakendusüksuse nõusolekul on lubatud ka taotluse hilisem esitamine. See on võimalik, kui eelnevalt esitatakse rakendusüksusele vastavasisuline põhjendatud avaldus ja rakendusüksus on pikendamise nõus. Taotlused esitatakse rakendusüksusele digitaalselt.

Eelnõu § 19 sätestab nõuded taotlejale ja partnerile. Nii taotleja kui ka partner peavad vastama määruse § 10 lõikes 1 ja taotluste menetlemise määruse § 2 punktides 1 ja 2 sätestatule. Seega ASTRA-st toetuse saamine nii taotlejana kui partnerina piirdub kindla sihtgrupiga, mis on § 10 lõikes 1 nimetatud. Asutusel on võimalik osaleda partnerina näiteks doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmise tegevuspaketis, kui asutuse enda ettepanek ei ületanud hindamise tulemusel seatud lävendeid, kuid doktoriõppe arendamisel on eeltingimuseks ülikoolide ühine koostöö ja läbi partnerlussuhte on võimalik tagada doktorikooli toimimine ülikoolide koostöös. Sel moel jäävad toetatavad tegevused avatuks kõigile sihtgruppi kuuluvaile doktorantidele.

Eelnõu §-s 20 on ära toodud taotleja kohustused. Taotleja kohustused tulenevad STS § 21 lõikest 2.

Eelnõu § 21 sätestab nõuded taotlusele. Taotlus peab lisaks taotluste menetlemise määruse § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatule vastama järgmistele punktidele:

- taotlus peab olema kooskõlas varem esitatud ettepanekuga ja kui hindamiskomisjon on esitanud projektile täiendavaid tingimusi, siis ka nendega peab olema arvestatud. Samuti peab toetuse summa vastama investeringute kavas või projekti pingeritta arvamisel kinnitatud toetuse summale.
- taotluses peab olema märgitud projekti tegevuste elluviimise eeldatav ajakava, samuti projekti kogueelarve eesmärkide, tulemuste, tegevuste ja väljundite lõikes, eristades sh abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude summad, esimese kalendriaasta maksete ajakava, tegevuskava ning eelarve.
- Esitatud peab olema volikiri, kui isik, kes taotluse esitab, tegutseb volikirja alusel.
- Kui on tegemist teadus- ja õppehoonete rajamisega, on vaja esitada ehituslik projektdokumentatsioon (sh koopia kehtivast detailplaneeringust, hoone ruumiprogramm, ehitusprojekti ekspertiisi hinnang, sh hinnang ehitise ja selle üldkasutatavate osade ning ruumide või alade ligipääsetavuse ja kasutatavuse kohta liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimestele), projekti elluviimiseks vajalikud load ja kooskõlastused (sh ehitusluba), omandi- või rendisuhteid kinnitavad dokumendid, keskkonnamõju hindamise tulemus kui selle koostamine on vajalik tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest. Rekonstrueerimise puhul peab olema arvestatud energiaauditi tulemustega.
- Kui taotleja on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, on ka sellekohane teave vaja esitada.
- Taotluses on esitatud kinnitus selle kohta, et taotleja on teadlik tingimusest, et kui toetust kasutatakse majandustegevuseks ning sellise tegevuse aastane maht ületab 20% teadusuuringute infrastruktuuri kasutuse üldisest aastasest mahust, siis rakenduvad riigiabi reeglid. Vastavalt komisjoni üldise grupierandi määruse nr 651/2014 preambula punktile 49, kui taristut kasutatakse peaaegu täielikult mittemajanduslikuks tegevuseks, võib selle rahastamine olla kogu ulatuses riigiabi eeskirjadest väljaspool, eeldusel, et seda kasutatakse selgelt kõrvaliseks majandustegevuseks, s.t. tegevuseks, mis on otseselt seotud ja vajalik taristu toimimiseks või lahutamatu seotud peamise mittemajandusliku tegevusega, ning tegevuse ulatus on piiratud. Tingimus loetakse täidetuks, kui majandustegevus kasutab samu sisendeid (nt materjalid, varustus, töajõud ja põhikapital) kui mittemajanduslik tegevus ning sellisele tegevusele aastas eraldatud maht ei ületa 20% teadusuuringute taristu üldisest aastasest mahust. Siinkohal on rakendusüksusel kohustus kontrollida, kas vastav tingimus on täidetud, ning toetuse saajal kohustus esitada kontrollimiseks vajalikke andmeid. Arvestades ASTRA sihtgruppi, kelleks on riigi ja avalik-õiguslikud teadus- ja arendusasutused ja kõrgkoolid, võib eeldada, et nende hulgas ei ole ühtegi asutust, mille puhul majanduslik tegevus võiks ületada 20%.
- Üle 1 miljoni maksumusega tulu teenivate projektide puhul tuleb finantsanalüüs esitada juba koos ettepanekuga. Kui eraldatava toetuse summa ei vasta ettepanekus taotletule, siis on taotlejal vaja esitada korrigeeritud finantsanalüüs, arvestades eraldatava toetuse summat (vt § 11 lõike 2 punkti 8 selgitust).

Eelnõu 6. peatükis

kirjeldatakse taotluse menetlemise protsessi, taotluse rahuldamist ja rahuldamata jätmist, taotluse osalist või kõrvaltingimustega rahuldamist, taotluse rahuldamise otsuse muutmist ja kehtetuks tunnistamist.

Eelnõu § 22 kirjeldab seda, kuidas toimub taotluste menetlemine rakendusüksuses. Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, hinnangu andmisest, kas taotletav toetus on riigiabi, ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest. Kokku on taotluse menetlemiseks rakendusüksusel üldjuhul aega kuni 60 tööpäeva. Rakendusüksus vaatab esitatud taotlused läbi 20 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest ja põhjendatud juhtudel on rakendusüksusel õigus seda tähtaega pikendada. Rakendusüksus kontrollib, et taotlus oleks esitatud rakendusüksuse kehtestatud vormil ja see oleks kooskõlas ettepanekuga. Taotluses peab olema arvestatud määruse §-s 21 sätestatud nõudeid taotlusele, samuti §-s 19 taotlejale ja partnerile seatud nõuetele.

Kui taotluses esineb puudusi, annab rakendusüksus 10 tööpäeva aega puuduste kõrvaldamiseks. Mõjuvatel põhjustel võib see tähtaeg olla pikem. Kui taotleja ette antud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvalda, lõpetab rakendusüksus taotluse menetlemise, teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse ja teeb rakendusasutusele ettepaneku algatada investeeringute kava muutmine.

Kui taotlust ei esitata rakendusüksusele tähtaegselt (toetuse taotleja esitab taotluse rakendusüksusele hiljemalt kuue kuu jooksul alates investeeringute kava kinnitamisest Vabariigi Valitsuse poolt või rakendusüksuse poolt teate saatmisest ettepaneku lävendit ületanud ettepanekute nimekirja arvamise kohta), jäetakse taotlus rakendusüksuse poolt vastu võtmata.

Rakendusüksusel on õigus nõuda taotluse kohta täiendavat informatsiooni. Kui esitatud taotlus rakendusüksuse hinnangul ei vasta ettepanekule või selles ei ole arvestatud hindamiskomisjoni ettepanekute põhjal saavutatud läbirääkimiste tulemusi ning toetuse saaja ei ole valmis taotlust muutma, edastab rakendusüksus taotluse ASTRA juhtkomisjonile hinnangu saamiseks. Kui juhtkomisjoni arvates on muudatused põhjendatud ja taotlus vastab ettepanekule, teeb juhtkomisjon rakendusüksusele ettepaneku taotluse vastavaks tunnistamiseks. Kui juhtkomisjoni hinnang on negatiivne, siis tehakse rakendusüksusele ettepanek taotlust mitte vastavaks tunnistada.

Eelnõu § 23 sätestab taotluste rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused. Rahuldamisele saavad kuuluda vaid taotlused, milles sisalduv projekt on Vabariigi Valitsuse poolt investeeringute kavaga kinnitatud või on saanud heakskiidu hindamiskomisjoni poolt, sõltuvalt sellest, kas projekt sisaldab investeeringuid või mitte.

Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega (haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses) vastavalt investeeringute kavas seatud tingimustele, hindamiskomisjoni poolt seatud tingimustele ning taotluste menetlemise määruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatule. Kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse saab rakendusüksus teha, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on vajalik. Kõrvaltingimuse nõuetekohasel saabumisel või täitmisel vormistatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse lisaks taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 4 sätestatule otsuse tegemise alus ja põhjendus, projekti eelarve aastate lõikes ja maksetaotluste esitamise tähtajad.

Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse kui taotlus ei vasta nõuetele, taotlus pole esitatud määruhes sätestatud ajal, tähtaegselt pole esitatud selgitusi või täiendavaid dokumente või taotleja ega partner ei vasta määruhes sätestatud nõuetele.

Otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta edastatakse taotlejale elektrooniliselt või tehakse teatavaks registri vahendusel 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

Eelnõu §-s 24 sätestatakse tingimused, kuidas saab taotluse rahuldamise otsust muuta või kehtetuks tunnistada. Otsuse muutmise võib algatada rakendusüksus kas ise või toetuse saaja vastavasisulise avalduse alusel taotluste menetlemise määruse §-des 10 ja 11 sätestatud tingimustel ja korras. Toetuse saaja peab küsima rakendusüksuse nõusolekut, kui projekti eelarve tegevuste lõikes muutub üle 10%.

Rakendusüksus võib taotluse rahuldamise otsuse tunnistada kas osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 22 lõikele 3 või teha finantskorrektsiooni otsuse vastavalt § 45 lõikele 1.

7. peatükk Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 7. peatükis sätestatakse aruannete esitamise, projektide vahehindamise ja toetuse maksmise tingimused.

§ 25 kirjeldab, milliseid aruandeid esitab toetuse saaja, ning projektide vahehindamise toimumist.

Lõikes 1 täpsustatakse, et toetuse saaja esitab rakendusüksusele kolme sorti aruandeid.

Lõige 2 täpsustab, et projekti tegevus- ja finantsaruandeid (projekti aruandeid) tuleb toetuse saajal esitada igal aastal ning need aruanded näitavad projekti edenemist ja liikumist tulemuste saavutamise suunas. Vajadusel võib rakendusüksus nõuda aruandeid sagedamini kui kord aastas ning sel juhul täpsustatakse seda taotluse rahuldamise otsuses. Projekti elluviimise järgsed aruanded esitatakse rakendusüksuse nõudmisel.

Lõige 3 sätestab, et projekti aruandega esitatakse koos ka projekti järgmise kalendriaasta tegevuskava ja eelarve.

Vastavalt lõikele 4 on iga-aastane tegevuskava ja eelarve on aluseks projekti edenemise hindamiseks. Rakendusüksus hindab ellu viidud tegevuste kooskõla plaanituga ning projektis seatud sihttasemete täitmist.

Lõige 5 täpsustab, et juhul kui aruannete hindamise käigus on selgunud, et projekti sihttasemed on täidetud, kuid osa eelarvest on kasutamata, võib toetuse saaja vahendeid suunata teiste toetatavate tegevuste elluviimiseks. See võimaldab paindlikkust ning vahendite suunamist teiste tegevuste tegemiseks, mis võrreldes algselt planeerituga vajaks suuremat toetust. Selleks peab toetuse saaja esitama rakendusüksusele vastava taotluse.

Lõiked 6 ja 7 sätestavad toetatavate projektide vahhindamise toimumise. Vahhindamise viib läbi ASTRA juhtkomisjon (vt ka käesoleva määruse § 13). Projektis on seatud tegevuste väljundnäitajatele nii projekti lõpuks saavutatavad sihttasemed kui ka vahetasemed, mida loodetakse projektiga saavutada 2018. a lõpuks. 2019. aastal toimub ASTRA vahhindamine, kus hinnatakse projektide tegelikku edenemist võrreldes väljundnäitajatele seatud vahetasemetega ja hinnatakse eelarve kasutamist võrreldes saavutatud väljunditega. Vahhindamine võimaldab hinnata projektide täitmist vastavalt seatud vahetasemetele ning teha vajadusel projektides parandusi, sh toetust põhjendatud juhtudel vähendada, kui peaks selguma, et projekt ei ole edenenud ootuspäraselt. VahearuanDES esitatakse kumulatiivsed andmed projekti saavutuste kohta.

ASTRA juhtkomisjon teeb vahhindamise tulemustest lähtuvalt rakendusüksusele ettepaneku projekti jätkamiseks samas mahus, toetust vähendada või rahastamine lõpetada. See tagab vahendite efektiivsema kasutamise ja motiveerib toetuse saajaid projekti lubatud tulemusi saavutama.

Lõige 8 sätestab, et rakendusüksusel on õigus jätkuvalt, ka pärast vahhindamist projektide toetust põhjendatud juhtudel vähendada või toetuse andmine lõpetada. Ülevaade projektide edenemisest saadakse projekti aruannete põhjal. Põhjendatud juhtudeks on nt projektide eelarvete märgatav alakasutus võrreldes esitatud prognoosidega või seatud sihttasemete täitmata jätmise objektiivsete põhjuste puudumisel. See tagab vahendite efektiivsema kasutamise ja motiveerib toetuse saajaid projekti lubatud tulemusi saavutama ka pärast vahhindamist.

Lõige 9 annab rakendusüksusele võimaluse projekti toetust vähendada proportsionaalselt §-s 9 lõikes 6 toodud piirmääraga juhul, kui toetuse saaja poolt rakendusüksusele iga-aastaselt esitatud andmete alusel selgub, et projekti majandustegevuse aastane maht ületab 20% teadusuuringute infrastruktuuri üldisest aastasest mahust, või juhul, kui toetuse saaja, kes on saanud riigiabi, teavitab rakendusüksust majandustegevuse osa suurenemise kohta, mis tähendab, et projekti majandustegevuse aastane maht ületab toetuse taotlemise hetkel fikseeritud majandustegevuse mahtu.

Vastavalt lõikele 10 esitatakse projekti lõpparuanne 2 kuu jooksul pärast projekti lõppemist. Lõpparuandeid hindab ASTRA juhtkomisjon. Kui lõpparuanne on heaks kiidetud ja kinnitatud, teeb rakendusüksus juhtkomisjoni ettepanekul projektile selle tulemuste saavutamisel ja projekti tegevuste väljundnäitajate sihttasemete täitmisel lõppmakse, mille suuruseks on sisutegevuste puhul 20% ja hoonete puhul 5% (vt käesoleva määruse § 26 lg 9). Kui projekti tulemused ja väljundnäitajate sihttasemed on olulises osas täitmata, on rakendusüksusel õigus juhtkomisjoni heakskiidul vähendada projekti lõppmakse suurust või jätta lõppmakse tegemata. See tagab vahendite efektiivsema kasutamise ja motiveerib toetuse saajaid projekti lubatud tulemusi saavutama. Samuti võimaldab selline mehhanism vältida olukorda, kus perioodi lõpuks tekivad projektides märgatavad eelarvejäägid, kuid neid ei ole võimalik ümber suunata teiste meetmete tegevustele.

Lõige 11 täpsustab, et kõikide aruannete vormid kehtestab rakendusüksus ning need saavad olema toetuse saajatele kättesaadavad rakendusüksuse veebilehel.

Eelnõu § 26 sätestab, et toetuse väljamaksed tehakse vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 28 ja 29, ühendmääruse §-des 11-15 ning 18 ning määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatele tingimustele.

Toetuse väljamakseid teostatakse järgmiselt:

- 1) peale abikõlbliku kulu tekkimist tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 alusel;
- 2) kaudsed kulusid hüvitatakse ühtse määrana 15% ulatuses projekti abikõlblikest otsestest personalikuludest. Väljamakse kaudsete kulude hüvitamiseks tehakse tegelikult välja makstud otseste personalikulude alusel;
- 3) põhjendatud juhtudel ettemaksetena;

- 4) sildfinantseerimise kaudu vastavalt rahandusministri 10.09.2014 määrusele nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri“.

Eelnõuga nähakse ette toetuse saajate poolt maksetaotluste esitamist rakendusüksusele, rakendusüksuse poolt maksete tegemisele eelnevad tegevused ja tähtajad, maksetaotluse ja ettemakse kasutamise aruande menetlemise osalist või täieliku peatamist perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 sätestatud juhul, maksetaotluses ilmnenu puuduste kõrvaldamise korda ning lõppmaksete tegemist.

Projekti lõppmaksele on kehtestatud piirmäärad, mis on sisutegevuste puhul 10% ja hoonete rajamise puhul 5%. Erinevate piirmäärade kehtestamise tingib toetatavate tegevuste eripära ja maksumus. Lõppmakse teostatakse pärast lõpparuande heakskiitmist ja kinnitamist. Kui projekti tulemused ja tegevuste väljundnäitajate sihttasemed on saavutatud, teeb rakendusüksus juhtkomisjoni heakskiidul lõppmakse täismahus. Kui projekti tulemused on saavutamata või tegevuste väljundnäitajate sihttasemed on olulises osas täitmata, on rakendusüksusel õigus juhtkomisjoni heakskiidul vähendada projekti lõppmakse suurust või jätta lõppmakse tegemata. See tagab vahendite efektiivsema kasutamise ja motiveerib toetuse saajaid projekti lubatud tulemusi saavutama.

Eelnõu 8. peatükis

kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, rakendusüksuse kohustusi ning sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

§ 27 sätestab toetuse saaja õigused ja partneri kohustused vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 24-26 toodule. STS-is nimetatud kohustused rakenduvad sõltumata sellest, kas toetuse andmise tingimuste määruuses või taotluse rahuldamise otsuses on nendele viidatud või need üles loetletud. Toetuse saaja poolt kohustuste tagamine tähendab seda, et kohustus peab olema täidetud kas tema enda või partneri poolt.

Eraldi tuleb välja tuua, et toetuse saaja peab järgima riigiabi reegleid, kui toetuse saamise näol on tegemist sellise abi saamisega. Nimetatud reeglitest tuleneva kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise, kuna tegemist oleks toetuse kasutamisega seotud EL õigusaktide, sh EL huvide, rikkumisega. Selleks on lõike 1 punktides 1 ja 2 toodud toetuse saaja ja riigiabi saaja kohustused, mis puudutavad rakendusüksuse teavitamist majandustegevuse mahu suurenemisest.

Lisaks on eraldi välja toodud kohustus, mille kohaselt peab toetuse saaja iga-aastaselt teavitama rakendusüksust, kui majandustegevuse maht ületab 20% teadusuuringute infrastruktuuri üldisest aastasest mahust, ning esitama rakendusüksusele selle kohta vastavad andmed.

§ 28 sätestab toetuse saaja ja partneri õigused. Toetudes perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seadusele on uue ja olulise muudatusena lisandunud toetuse saajale õigus oma seisukohtade esitamiseks. Antud muudatus annab toetuse saajale võimaluse enne otsuse tegemist oma tegevusi ja tegevuste taustategureid selgitada ja põhjendada. Vastavalt eeltoodule on tal õigus esitada oma seisukohad enne: 1) ettekirjutuse tegemist; 2) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult; 3) finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustuste täitmisega. Juhul kui toetuse saajal tekib kahtlus, kas ta pole nõuetest ja määrusega sätestatud tingimustest õigesti aru saanud, siis edaspidiste ebakõlade ja võimalikke rikkumiste vältimiseks, peab ta konsulteerima rakendusüksusega. Rakendusüksus võib vajadusel pöörduda määruse tõlgendamiseks rakendusametuse poole.

Eelnõu § 29 sätestab rakendusüksuse kohustused lisaks struktuuritoetuse seaduse § 8 lõikes 2 loetletud ülesannetele.

Eelnõu § 30 sätestab finantskorrektsioonide tegemise vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse 3. peatüki 12. jaole. Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 45-47 ja ühendamääruse §-des 21-23 sätestatule.

III EELNÕU VASTAVUS EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Käesoleva eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Käesolev eelnõu on kooskõlas ka struktuuritoetuse seaduse aluseks olevate järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1084/2006.
- Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks.

IV MÄÄRUSE MÕJUD

Tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele

ASTRA kaudu ei anta hindamisel eelistusi projektidele, mille puhul esineb puutumus läbivate teemadega. ASTRA ja selle raames rahastatavate projektide eeldatav mõju läbivatele teemadele on vähemalt neutraalne. Tegelik mõju sõltub paljuski rahastatavatest projektidest, alljärgnevalt on kirjeldatud võimalikke kokkupuutekohti.

Võrdsed võimalused

Kuna kõigile ehitusprojektidele laienevad seadusest tulenevad kohustused ligipääsu võimaldamiseks liikumispuudega inimestele, siis on ka rajatavate teadus- ja õppehoonete puhul tagatud juurdepääs puudega inimestele. ASTRA raames toetatavate teadus- ja kõrgharidust puudutavate tegevuste puhul ei ole piiratud juurdepääsu erinevatele sotsiaalsetele rühmadele tulenevalt soost, vanusest või rahvusest (nt koolituste, järelkasvu toetamise, karjäärimudeli ja õpioskuste arendamise puhul). ASTRAst toetatavate tegevuste puhul on võimalik mõjutada naiste ja meeste võrdsemaid võimalusi hariduses ja teaduses.

Infoühiskond

Üks toetatavaid tegevusi on teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahelise koostöö tugevdamine, sh sisendi ja teenuste pakkumise kaudu ettevõtetele (nt rakendusuringute läbiviimise võimekuse kasvatamine, teadustaristu ühiskasutuse võimaldamine jm). Teenuste osutamise korraldamisel on olemas puutumus IKT lahenduste kasutusega. Lisaks on ASTRA üheks fookuseks nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade arenguvajadustega arvestamine. Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade hulka kuulub IKT (horisontaalselt läbi teiste sektorite), aidates seega kaasa IKT-sektori lisandväärtuse ja uuenduslikkuse kasvule.

Regionaalareng

Teadus- ja arendusasutused ning kõrgkoolid paiknevad peamiselt Tallinnas ja Tartus. Selle tõttu võib esile tuua kokkupuutepunkti suuremate linnapiirkondade arengueelduste parema ärakasutamise, aidates kaasa linnapiirkondade omase potentsiaali ärakasutamisele kõrghariduse ja teadus- ja arendustegevuse ning sellega seotud teadmismahukama majanduse konkurentsivõime kasvatamisel. Ülikoolide kolledžid, üksikud rakenduskõrgkoolid ning teadus- ja arendusasutused asuvad ka väljapool Tallinna ja Tartut, mis võib regionaalarengule mõjuda tasakaalustavalt, soodustades eri piirkondade ühtlasemat ja kestlikku arengut.

Riigivalitsemine

ASTRA panustab eesmärki tagada kvaliteetsed ja hästi ettevalmistatud eelnõud. Toetuse andmise tingimuste väljatöötamisel on tuginetud valdkondlikele strateegiatele ja riiklikele prioriteetidele. Meetme väljatöötamise on kaasatud koostööpartnerid (teadus- ja arendusasutused, kõrgkoolid, Rektorite Nõukogu, Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu, SA Archimedes, SA Eesti Teadusagentuur). Kaasamine tagab huvigruppide seisukohti arvestava ning läbimõeldud eelnõu väljatöötamise.

V MÄÄRUSE JÕUSTUMINE

Määrus on kavandatud jõustuma üldises korras.

VI EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Riigikantseleile eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu ja arvamuse avaldamiseks eelnõu sihtgruppi kuuluvatele asutustele, SA-le Archimedes, Rektorite Nõukogule, Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogule ja SA-le Eesti Teadusagentuur. Eelnõu on heaks kiidetud struktuurivahendite majanduse valdkondliku komisjoni 26. veebruari 2015. a koosolekul. Eelnõu kooskõlastasid märkustega Rahandusministeerium, Sotsiaalministeerium ja Riigikantselei. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Siseministeerium kooskõlastasid eelnõu vaikimisi. Arvamusi esitasid eelnõu kohta SA Archimedes, Rektorite Nõukogu, Rakenduskõrgkoolide Nõukogu ning eelnõu sihtgruppi kuuluvatest asutustest Eesti Maaülikool, Eesti Taimekasvatuse Instituut, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool. Esitatud ettepanekud ja märkused ning nende arvestamise või mittearvestamise põhjused on toodud käesoleva seletuskirja lisa olevas kooskõlastustabelis.

Maarja Adojaan
teadusosakonna asejuhataja
osakonnajuhataja ülesannetes